

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל הַמִּשָּׁה הַמְּשִׁי תּוֹרָה

מִהַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרָשַׁת כִּי תֵצֵא

תְּרַגְּוֹם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְּעַל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"

בְּעִידָה"ק בֵּית שְׁמִישׁ תּוֹבֵב"א

אֱלוֹל תַּש"ע לַפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרֻשֵׁת כִּי תֵצֵא

רְעִיָא מְהִימְנָא

וְעֲנִשׁוּ אֶתְּוּ מֵאָה כֶּסֶף וְגו' (דברים כב). מִצְוָה זוֹ לְדוֹן
 בְּדִין מוֹצִיא שֵׁם רָע, וְהוּ שְׂפָתוֹב וְעֲנִשׁוּ
 אֶתְּוּ מֵאָה כֶּסֶף וְנָתְנוּ לְאָבִי הַנְּעָרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם
 רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. רַבּוֹתֵינוּ, וְזֵהוּ אַחַר נִשְׁוֹאִין,
 שְׂאָמַר לֹא מִצְאָתִי לְבִתְךָ בְּתוּלִים. וְלֹא כָּל שֵׁם רָע
 שְׂקוּל, שְׂמֵרָגְלִים שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רָע עַל הָאָרֶץ נִעְנְשׁוּ
 בְּגִלְגָּלָה וּמֵתוּ, וְלֹא זָכוּ בָּהּ. וְאִשָּׁה הִיא קָרְבַּע
 בְּאָרֶץ, כְּמוֹ שְׂבִאֲרוּתָה, אֲסִתָּר קָרְבַּע עוֹלָם הִיָּתָה.

וְאִם תֵּאמְרוּ, שֵׁם רָע עָלֶיהָ, שְׂנֵמְמָאָה
 בְּאַחֲשׁוּרוֹשׁ, וְזָכְתָה לְהִתְלַבֵּשׁ בָּהּ רוּחַ
 הַקִּדְשׁ, וְזֵהוּ שְׂפָתוֹב (אסתר ה) וְתִלְבַּשׁ אֲסִתָּר מְלִכּוּת.
 חֲרִי אָמַר הַקִּדְשׁ פָּרוּךְ הוּא, (ישעיה כב) אֲנִי ה' הוּא
 שְׂמִי וּכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֵתָן וְתִהְיֶה לְפָסִילִים.
 וְרוּחַ הַקִּדְשׁ שְׂכִינָה הִיָּתָה, שֶׁהִיא שֵׁם שֶׁתִּלְבַּשָּׂה
 בְּאֲסִתָּר.

אֲבָל רַבּוֹתֵינוּ, אֵיךְ לְאוֹתָם שְׂאוּכָלִים תִּבְּנֶן תִּבְּל
 שֶׁל הַתּוֹרָה (חֲמוּ"ר שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁנֶּחֱשֵׁב חֶכֶם מִפְּלֵא וְרַב רַבָּנִין)
 וְלֹא יוֹדֵעַ בְּסִתְרֵי תּוֹרָה, אֵלֶּיךָ קָלִים וְחֲמוּרִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה. קָלִים תִּבְּנֶן שֶׁל הַתּוֹרָה. וְחֲמוּרָה שֶׁל הַתּוֹרָה
 חֲפָה, חֲטָה, עֵץ שֶׁל טוֹב וְרָע.

אֵיךְ דָּרָךְ שֶׁל מְלָךְ וּמַלְכָּה לְרַכֵּב עַל חֲמוּר, אֵלֶּיךָ
 עַל סוּסִים, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (חֲבִיקוֹב ג) כִּי תִרְכַּב עַל
 סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתֶּיךָ יִשׁוּעָה. שְׂאִין מְזֻלְזָלִים בַּמְּלָכוֹת
 לְהִרְכִּיב הַמְּלָכָה עַל חֲמוּר. כָּל שְׂפִי מְלָךְ, אֵיךְ זֶה
 מְקוֹם הַדְּיוּט עֶבֶד, שֶׁדָּרְכוּ לְרַכֵּב עַל חֲמוּר. וְלִבֵּן
 כְּתוּב בַּמַּשִּׁיחַ (זְכַרְיָה ט) עֲנִי (דף רעו ע"א) וְרוֹכֵב עַל חֲמוּר.
 עֲנִי הוּא שֵׁם בְּסִימָן: עֲרוּבִין, נְדָה, יְבָמוֹת. וְשֶׁאֵר
 מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָלֵל. וְלֹא נִקְרָא שֵׁם מְלָךְ, עַד שֶׁרוֹכֵב
 בְּסוּסָה שְׁלוֹ, בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל.

כְּשֶׁהִקְדוּשַׁת בְּרוּךְ הוּא מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ, אֵיךְ
 מְלָךְ. וְכִשְׁחֹזֵר לְמְקוֹמוֹ, (זְכַרְיָה יד)
 וְחָיָה ה' לְמְלָךְ. וְכִי יִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר בָּהֶם, כָּל
 יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים. כְּמוֹ שֶׁהָאֵב, הֵם בְּנֵי. אֵיךְ

בְּנֵי מְלָכִים, עַד שִׁיחֲזְרוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֵּאמֹר
 שֶׁהַדְּיוּט זֶה, אַף עַל גַּב שֶׁהוּא הַדְּיוּט לְרַבּוֹנוֹ,
 בְּרָכָה עָלָיו נֵאמַר אֵל תְּהִי בְרַבַּת הַדְּיוּט בְּקָלָה
 בְּעֵינֶיךָ. וְהַדְּיוּט זֶה לְנַפִּי הַמְּלֶךְ עֶבֶד מִטְּרוֹן. וְאָדָם
 הָרֵאשׁוֹן שְׂלֵא שָׁמַר אֶת הַכְּבוֹד שֶׁנִּתְּנָנוּ לוֹ, הוֹרִידוּ
 אוֹתוֹ לְאֹכַל עִם תְּמוֹרִים, וְאָמַר, אֲנִי וְתְמוֹרֵי נֹאכַל
 בְּאִבּוֹם אֶחָד. וַיִּשְׁשַׁכֵּר זָכָה לְהַקְרִיא בְּתְמוֹר הַזֶּה,
 (בראשית מט) יִשְׁשַׁכֵּר תְּמוֹר נָרָם.

וְרַבּוֹתֵינוּ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, בַּמְּלָכָה נֵאמַר (תהלים קג)
 וּמְלָכוֹתָיו בְּכָל מְשָׁלָה. אַחַר
 שֶׁתִּלְבָּשָׁה בָּהּ אֶסְתֵּר, שְׁלֹטָה אֶסְתֵּר עַל
 אַחַשְׁוֵרוּשׁ וְאֶמְתּוֹ, וְנֵאמַר בָּהֶם (אסתר ט) וְהָרוּג
 בְּשֵׁנָאֵיהֶם. וְאִם תֵּאמֹר שֶׁתִּתְיַחַד עִמָּהּ, אַף עַל גַּב
 שֶׁהָיוּ בְּבֵית אֶחָד - חַם וְשָׁלוֹם, אֵלָּא כְּמוֹ יוֹסֵף,
 שֶׁנֵּאמַר בּוֹ (בראשית לט) וַתִּנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ, וְלֹא
 לְבוֹשׁוֹ, אֵלָּא בְּגָדוֹ, לְשׁוֹן (ישעיה טז) בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ.

וְכַאֲן סוּד גְּדוֹל. וּמִשׁוֹם זֶה אֶסְתֵּר, לְשׁוֹן תְּסַתְּרָה,
 (תהלים לב) אֶתְּהָ סְתַר לִי. הַשְּׂכִינָה תְּסַתְּרָה

אֹתָהּ מֵאַחַשְׁרוּשׁ, וְנָתַנָּה לוֹ שָׂדֶה בְּמִקְוֵמָה, וְהָיָא
 חֲזָרָה לְזִרְעוֹת מְרֻדְכִי. וּמְרֻדְכִי שְׂיַדַע אֶת שֵׁם
 הַמְּפָרֵשׁ וְשִׁבְעִים לָשׁוֹן, עָשָׂה כָּל זֶה בְּחֻכְמָה. וְלִכֵּן
 פָּרְשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׂאֵפְלוּ בְּלִי זֶה יֵשׁ לְאָדָם
 לְפָנַי שְׂיִתְיַחַד עִם אֲשֶׁתּוֹ לְדַבֵּר עִמָּהּ, מִשּׁוֹם שְׂשִׁמָּא
 הִתְחַלְפָּה שָׂדֶה בְּאֲשֶׁתּוֹ.

וְזֶה בְּאִשָּׁה מֵעֵין טוֹב וְרַע. אֲבָל אִם הִיא מְשַׁכֵּינָה,
 אֵינן לָהּ שְׁנוּי, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא
 שְׁנִיתִי. אֲנִי - זֶה הַשְּׁכִינָה. וְאֵינן לָהּ פֶּחַד מִכָּל
 הַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ישעיה ב) כָּל הַגּוֹיִם
 כְּאֵינן נִגְדָּו.

וּבְמִקְוֹם שְׂיֵשׁ שֵׁם שְׁכִינָה, כְּמָה סְגֻלוֹת יֵשׁ שֵׁם.
 וּמִשּׁוֹם שְׂאֵסְתֵּר הִתְלַבְּשָׁה בָּהּ הַשְּׁכִינָה,
 רֵאוּנָה הִיָּתָה לַעֲשׂוֹת לָהּ כְּמָה סְגֻלוֹת (צוּמוֹת). כְּמוֹ
 שָׂרָה, שְׂתִקְדוּשׁ כְּרוּף הוּא שְׂמֵר אֹתָהּ, מִשּׁוֹם
 הַשְּׁכִינָה שְׂתִיָּתָה עִמָּהּ שְׂמֵר אֹתָהּ מִפְּרֻעָה, וְאֵפְלוּ
 לְבוֹשָׁה וְתַכְשִׁימִיָּה, בְּכֻלָּם שֵׁם תְּקֻדוּשׁ כְּרוּף הוּא
 סְגֻלוֹת מִשּׁוֹם הַשְּׁכִינָה. וּמִשּׁוֹם זֶה כָּא פְּרֻעָה

לְסַנְדְּלָהּ, הִכָּה אֹתוֹ בּוֹ. וְכֹךְ גַּם בְּכָל תַּכְשִׁיטֶיהָ.
 בְּכָל תַּכְשִׁיטֹתַי וְתַכְשִׁיטֹתַי נֹוגַע בּוֹ, הִיָּה מִכָּה
 אֹתוֹ, עַד שְׁאוֹתוֹ הַטָּמֵא נִפְרָד מִמֶּנָּה, וְהִחְזִירָהּ
 לְבַעֲלָהּ.

וְאִם בְּתַכְשִׁיטֶיהָ כָּה, כָּל שְׂכֵן מִי שְׁנוֹנֵעַ בְּגוֹפָהּ,
 וְאִפְלוּ בְּאַצְבַּע שְׁלָהּ, לְצַד הַיְחִוּד, (במדבר א)
 וְהָזֵר הַקָּרֵב יוֹמֵת. שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נָתַן לוֹ
 רְשׁוּת לְקָרֵב אֵלָיָהּ, וְהוּא שְׂכֵתוֹב אֲנִי ה' הוּא שְׂמִי
 וְכַבֹּדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן.

וּמִשׁוּם זֶה לֹא כָּל שֵׁם רָע שְׁקוּל. מְרַגְּלִים
 שֶׁהוֹצִיאוּ שֵׁם רָע עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִתּוֹ.
 מִי שֶׁמוֹצִיא שֵׁם רָע עַל הַשְּׂכִינָה, כָּל שְׂכֵן שְׁלוֹקִים
 בְּנִשְׁמָתָם. שֶׁאֵלֶּה שֶׁהוֹצִיאוּ שֵׁם רָע עַל הָאֶרֶץ, לָקוּ
 בְּגוֹפָם, וּמִיתַת עֲצָמָם מִתּוֹ. אֲבָל מִי שֶׁמוֹצִיא שֵׁם
 רָע עַל הַשְּׂכִינָה, נִשְׁמָתָם לוֹקָה. וְזֶה לְמִי שֶׁיּוֹדֵעַ
 סוּד זֶה וְעֵינָיו פְּתוּחוֹת. אֲבָל מִי שֶׁעֵינָיו סְתוּמוֹת,
 אֵינֶן לוֹ כָּל כָּךְ עֲנֵשׁ.

וְמֵה שָׂרְבוּתֵינוּ שֶׁל הַמְשָׁנָה שָׁמוּ לְפָנֵיהֶם, שְׂאֵשָׁה
 אֲנוּסָה מִתְּרַת לְבַעֲלָהּ, וְדַאי אִסּוּר וְהִתֵּר שֶׁל
 הַמְשָׁנָה לֹא מְדַבֵּר אֵלָּא בְּדַבָּרִים שֶׁל הָאָדָם, וְאֵשָׁה
 שֶׁהִיא מֵעֵין הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אֲבָל אֵשָׁה שֶׁהִיא מֵעֵין
 הַחַיִּים, אֵין דִּינָהּ בְּאֵלָהּ. (שָׁהם מְאִילוּ עֵין הַדַּעַת טוֹב וְרַע)
 שְׂאוֹתוֹ עֵין חַיִּים צְדִיק וְטוֹב לוֹ, וּבְשִׁבְלוֹ נֹאמֵר
 (מִשְׁלֵי יב) לֹא יֵאָנֶה לְצְדִיק כָּל אֲוֹן, וְלֹא לְבַת זוֹנָה
 הַצְּדִיקָתָהּ. וְלִמְדָנוּ מִשָּׁרָה בְּבֵית פְּרָעָה, שֶׁלֹּא הִיָּתְהָה
 לוֹ רְשׁוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ.

וְמִי שֶׁהוּא צְדִיק וְרַע לוֹ, זֶה שֶׁהוּא מֵעֵין שֶׁל טוֹב
 וְרַע, שְׁכִינּוֹן שָׂרַע עִמוֹ, אֵין צְדִיק אֲשֶׁר לֹא
 יִחָטָא בְּאוֹתוֹ רַע, מֵאַחַר שֶׁהוּא עִמוֹ. רָשָׁע וְטוֹב
 לוֹ, שֶׁהִתְנַבֵּר יֵצֵר הָרַע עַל יֵצֵר הַטוֹב, נֹאמֵר וְטוֹב
 לוֹ. טוֹב הוּא תַּחַת רְשׁוֹתוֹ, וּמִשׁוֹם שֶׁהָרַע שׁוֹלֵט
 עַל הַטוֹב, הוּא רָשָׁע, שְׂאוֹתוֹ שֶׁהִתְנַבֵּר לָקַח אֶת
 הַשֵּׁם. רָשָׁע וְרַע לוֹ, אֵל אַחַר, סְמָאֵל. וְרַע לוֹ, סֵם
 הַמּוֹת שֶׁלוֹ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזּוֹלוֹת, (תַּחֲלִים לֵד)
 תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה. וּמִשׁוֹם זֶה אֵינָהּ אֲנוּסָה, אֵלָּא
 יֵשׁ בָּהּ תַּעֲרֻבַת בְּאוֹתָהּ נְשָׁמָה שֶׁל טוֹב וְרַע.

וְהַתּוֹרָה שֶׁנִּבְרָאָה (שְׁנֵתְנָה), נִשְׁכְּרוּ לוחוֹתֶיהָ,
שְׁמֵשׁוּלִים לְבַתּוּלִים. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא חִזַּר וְנָתַן אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל לְשֹׁמֵר אוֹתָהּ. תּוֹרָה
שֶׁבַעַל פֶּה נִקְרְאת הַלְכָּה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, וְהַחֲתוּן
שֶׁלָּה שֶׁבַר אֶת בְּתוּלֶיהָ. וּמִי שֶׁמוֹצִיא עֲלֶיהָ שֵׁם
רַע, שֵׁיאֲמַר שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אֵינָנָה זוּ, שְׁחֲרִי
לוחוֹתֶיהָ נִשְׁכְּרוּ - הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא אָבִי
הַנִּבְעָרָה, יֹאמַר לוֹ: בַּת, שֶׁהִיא בְּתֻבַּת בְּרֵאשִׁית,
הִיא בַת הַמְּלֶךְ. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים כג)
וּפְרָשׁוּ הַשְּׂמֻלָּה, וְנִבְתַּחַת יְרִיעָה מִסֵּפֶר תּוֹרָה,
וַיֵּרְאוּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שְׁמוֹת לד) פָּסַל לָךְ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים
בְּרֵאשִׁימִים וּכְתַבְתִּי עַל הַלַּחַת אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
הָיוּ עַל (דף רעו ע"ב) הַלַּחַת הַרְּאשִׁימִים אֲשֶׁר שֶׁבַרְתָּ.

מִיָּד קָם אֵלֶיהוּ וְכָל בַּעֲלֵי הַיְשִׁיבָה, וַיִּבְרְכוּ אוֹתוֹ
וְאָמְרוּ: סִינַי סִינַי, בָּךְ רָאוּי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים
שֶׁלְּךָ וְלִשְׁתַּק, אֲבָל בְּרֵשׁוֹת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשִׁכְּנָתוֹ אֲנִי רוֹצֵה לְדַבֵּר דְּבָר אֵלֶיךָ, לְכַבֹּדְךָ.
אָמַר לוֹ, אָמַר.

פֶּתַח וְאָמַר, רוּעֵה הַנְּאֻמָּן, הַכֹּלֵה הוּוּ שְׁלֹךְ נָתַן
 אוֹתָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לְגִדְלָה
 אֵלֶיךָ, וּמִשׁוֹם שֶׁהוּא שָׁמַר אוֹתָהּ, נִקְרָאָה בְּתוֹ, זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב פֶּת הִיָּתָה לוֹ לְאַבְרָהָם וּבְכַל שְׁמָהּ. וְכֵה
 קַיִם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְאַפְלוֹ עֲרוּבֵי תַבְשִׁילִין, זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (בראשית כו) וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֵרְתֵי וְגו'. וְהוּא הִיָּה
 אוֹמֵן אֵלֶיךָ, כְּמוֹ (אסתר ב) וַיְהִי אִמֵּן אֶת הַדָּסָה.
 וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַךְ אוֹתוֹ בְּגִדְלָה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 (בראשית כד) וְה' בְּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל.
 מִזְבוֹת מִזְבוֹת, וְגַמְל עֲמָה חֶסֶד, וְהִעֲלָה אוֹתוֹ
 בְּגִדְלָה בְּמִדַּת חֶסֶד שֶׁל אַבְרָהָם, וְהִיָּה בֵּיתוֹ בְּגִדְלָה
 פֶּתוּחַ לְרוּחָהּ, לְגַמְל חֶסֶד עִם כָּל בָּאֵי עוֹלָם.

וּמִשׁוֹם שֶׁהוּא גַּמְל עֲמָה חֶסֶד, כְּשֶׁבִנִּי אַבְרָהָם הָיוּ
 מְמַשְׁכְּנִים בְּכַמָּה חֲמֵאִים בְּמַצְרַיִם, אָמַר
 לְךָ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: רוּעֵה הַנְּאֻמָּן, לְךָ וְגַמְל
 מִזְבוֹת לְמִי שֶׁגַּמְל עֲמָה, שְׁחָרֵי הַכֹּלֵה שְׁלֹךְ נָתַתִּי
 לוֹ אוֹתָהּ לְגִדְלָה בְּמִדַּת מִזְבוֹת, וְהוּא גִדְלָה בְּשֵׁלֶשׁ
 עֶשְׂרֵה מִדוֹת תְּרַחֲמִים שְׁרַמּוּזוֹת בְּשֵׁלֶשׁ תִּבּוֹת וְה"ו
 אַנ"י וְה"ו, שְׁהֵן וְא"ו, שְׁכָלוּלִים בְּהֵן שְׁבָעִים וְשָׁנִים

שמות כמנין חסד, שפָּהֶם הָיָה מִתְגַּבֵּר אֲבָרָהֶם עַל
 שְׂבָעִים וּשְׁתַּיִם אַמּוֹת, וּבִכְלָה שְׁלֶךְ הָיָה לוֹ סְגֻלָּה
 בְּשִׂבְעִים וּשְׁנַיִם אַמּוֹת, וְהָיָה מְנַצֵּחַ כָּל אִמָּה
 וְלָשׁוֹן.

וּמִשׁוֹם זֶה, (ישעיה סג) מוֹלִיךְ לַיְמִין מִשָּׁה זְרוּעַ
 תִּפְאֲרֹתָיו. וּבִזְקַע מַיִם, שְׁקַרְעֶתָ לוֹ אֶת
 הַיָּם לִפְנֵי בְנָיו לְשָׁנִים עֶשְׂרֵת קָרָעִים, בְּחֻשְׁבּוֹן וָ"ו,
 וּבְזִכּוֹת א' (ובגלגלה) עֲבַרְתָּ אֶת הַיָּם לִיבֹשָׁה, וּבָה
 מִבְּעוֹ הַמַּצְרִים שָׁלֹא מֵאֲמִינִים בּוֹא"ו, שֶׁהוּא אַחֵד.
 וְלַעֲתִיד לָבֹא, (מיכה ז) כִּימִי צִאֲתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 אֲרָאֵנּוּ גִבּוֹרִים, יִתְקַיֵּם בְּיִשְׂרָאֵל, וְרַעוּ שֶׁל
 אֲבָרָהֶם. וּבָךְ יִתְקַיֵּם, מוֹלִיךְ לַיְמִין מִשָּׁה זְרוּעַ
 תִּפְאֲרֹתָיו (ברע אבָרָהֶם) וּבִזְקַע מַיִם שֶׁל הַתּוֹרָה לִפְנֵיהֶם
 לְהִיזוֹת לָךְ שֵׁם עוֹלָם. וְשֵׁם תְּרוּיַח אֶת הַכְּלָה שְׁלֶךְ.

וּמִשׁוֹם שְׂפֵת זוֹ נִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַלְּכָה שְׁלֶךְ
 מִצַּד הַשְּׂמָאל, הַלְּכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי, שְׁחֲרֵי
 מִצַּד הַיְמִין ה' הַלְּכָה שְׁלֶךְ, מִצַּד הַשֵּׁם שֶׁל אֲבָרָהֶם.
 י' שֶׁל יִצְחָק. וְהַכֹּל ה"י מֵאֲלֹהִים. וְאַתָּה וָ"ו, מִלֹּא

שְׁלָה, שְׁלֵמוֹת שְׁלָה, כּוֹס מְלֵא. בְּתַחֲלָה כִּ"ס י"ה,
וּלְכַסּוֹף כּוֹס מְלֵא בְּרַבַּת ה'.

וּמִשּׁוֹם שְׁנִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי, שְׁהֵם מִצַּד
הַעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, יֵשׁ לְגִלּוֹת לָמָּה נִתְּנָה
לָהֶם, שְׁחֵרֵי וְדֹאֵי אֲבָרְהֵם חֵרֵי נֹאמֵר לָמָּה נִתְּנָה
לוֹ, וְאִתָּה גְּמֻלָּתְךָ חֶסֶד עִם בְּנֵיךָ, כְּמוֹ שֶׁהוּא גְּמֻלָּה
לְךָ. לְיִצְחָק נָתַן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לוֹ וּלְזֶרְעוֹ
לְשֹׁמֵר (לְעֵינֵינוּ) אוֹתָהּ מֵעַן טוֹב וְרַע, וְעָשׂוּ לָהּ כְּמָה
גְּדָרִים, וְחִתְּבוּ לָהּ כְּמָה לְבוּשִׁים, שְׁהֵם לְבוּשֵׁי זָהָב,
כְּכֶמֶה פְּסָקוֹת. וְהָיוּ חוֹלְקִים וּמְקַשִּׁים עֲלֵיהֶם, עַל
הַפְּסָקוֹת הַלְלוֹ, לְתַקְנָהּ כְּכֶמֶה פְּרוֹקִים, לְקַשֵּׁט
אוֹתָהּ כְּכֶמֶה מִיָּנִי קִשּׁוּטִים לְשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים,
לְהֵיוֹת מְקַשֵּׁטת אֵלֶיךָ בְּזִמְנֵי שְׁתַּבֵּא אֵלֶיךָ בְּנִגְלָה
הָאֲחֵרוֹנָה, שְׁנֹאמֵר בָּהּ (קִהְלַת א) מ"ה שִׁ"תְּיָה ה"וּא.

וּמִשּׁוֹם שְׁהֵם גְּרָמוּ לְךָ וְעָשׂוּ עִמָּךְ טוֹבוֹת, אִתָּה
כְּכֶמֶה בְּגִלְלָם כְּמָה מְבוֹת כְּדֵי שְׁלֵא יִתְּרַג
מִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שְׁנֹאמֵר בּוֹ (יְחֻקָּא ל א) וּפְנֵי הַשּׁוֹר
מִהַשְּׂמֵאל, מְוֹרַע יוֹסֵף שְׁנֹאמֵר בּוֹ (דְּבָרִים לג) כְּבוֹר

שורו הָדָר לוֹ. וּבְשָׂבִיל שְׂלֵא יתְחַלֵּל הוּא וְזָרְעוֹ בֵּין
 עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת בַּחֲטָא שֶׁל יִרְבְּעֵם שְׁעָשָׂה
 עֲבוּדָה זָרָה, הָיָה הוּא לְהִתְחַלֵּל בְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמִזְלוֹת הוּא וְזָרְעוֹ, מִשּׁוּם שְׁיִרְבְּעֵם בֶּן נֶכֶט הוּא
 מְזָרְעוֹ, וּבִגְלָלוֹ נֵאמַר בָּךְ, (ישעיה נג) וְהוּא מְחַלֵּל
 מִפְּשָׁעֵינוּ וְגו' וּבַחֲבֵרְתוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

וַיִּשְׁרָאֵל, מִשּׁוּם שֶׁהֵם כְּלוּלִים יָמִין וּשְׂמֹאל, שֵׁם
 ה"י שֶׁלָּךְ הִיָּתָה בְּשִׁלְמוֹת, יֵשׁ לָךְ
 לְהִתְיַחַד עִמָּה בֵּינֵיהֶם. וּמִשּׁוּם שֶׁכָּךְ נֵאמַר כִּי
 הוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל, נֵאמַר בָּךְ וְלוֹ
 תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו. בְּגִלּוֹת לֹא
 יְכוּל לְפָרֵשׂ אוֹתוֹ מִמֶּנָּה כָּל יָמָיו.

וַאִיךָ הוּא שֵׁם רַע שֶׁהוֹצִיאָתָ עֲלֶיהָ? אֵלֶּא אַחַר
 שֶׁהִיא נִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל, כָּל מִי שֶׁמוֹצִיא שֵׁם
 רַע עַל יִשְׂרָאֵל, כְּאֵלוֹ הוֹצִיאָ עֲלֶיהָ. וְהַשֵּׁם רַע הָיָה,
 שְׂאֵמֶרֶת לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שמות לב) לָמָּה ה' יִתְּרָה
 אֶפְדָּךְ בְּעַמֶּךָ. וְהַקַּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר, וְכִי אֲתָה
 הוֹצִיאָתָ שֵׁם רַע עַל יִשְׂרָאֵל שְׁעָשׂוֹ אֶת הָעֵגֶל? לָךְ

רד כי שחת עמך. ודאי ערב רב שאתה גירף אותם עשו את העגל, ומשום זה - כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה.

קם הרועה הנאמן, נשק לו בפניו ועל עיניו וברך אותו, ואמר לו: תהיה מברך מפי הקדוש ברוך הוא ושכינתו בכל מדה ומדה שלו, ובעשר הספירות שלו, ובכל השמות שלו, ובכל בעלי הישיבות ובכל המלאכים. וענו כלם ואמרו אמן. והקדוש ברוך הוא ושכינתו הודו בברכתו. אליהו, קום פתח פיו במצוות עמי, שאתה הוא עוזר שלי מכל ^(דף רעז ע"א) צד, שחרי עליך נאמר בתחלה, ^(במדבר כה) פינחם בן אלעזר בן אהרן הכהן. בן אהרן ודאי, בן אח שלי הוא, ^(משלי יז) ואח לצרה יולד.

כי ימצא איש נערה בתולה אשר לא ארשה וגו'. מצוה זו לדון במפתה חמשים כסף, זהו שכתוב כי ימצא איש נערה בתולה אשר לא ארשה. אלו ישראל, מצד השכינה נקראו בת. ותפשה ושכב עמה ונמצאו. ונתן [וגו'] לאבי

הַנְּעָרָה] חַמְשִׁים כָּסֶף וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה [וְגו'] לֹא יוּכַל [לְ]שַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו. רַבּוֹתֵינוּ וְכָל בַּעְלֵי הַיְשִׁיבָה, אִישׁ - אֵלֶּה יִשְׂרָאֵל מֵצַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְתַפְשָׁה, בְּקֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין, וְתַפְשָׁה בְּכַנְפֵי מְצוֹתָה. אֲשֶׁר לֹא אֲרָשָׁה, בַּת יְחִידָה, זוֹ הַנְּשֻׁמָּה. וְשָׁכַב עִמָּה, בַּת־תְּפִלָּת שְׂכִיבָה, בְּהַשְׂכִּיבָנוּ. וְנָתַן לְאִבֵי הַנְּעָרָה חַמְשִׁים כָּסֶף, כ"ה כ"ה אוֹתִיּוֹת הַיְחִידָה.

קוּם רוּעָה נְאֻמָּן, שְׂוֵדָאֵי מִי שְׂמִשְׁתַּדֵּל בַּהֲלָכָה שְׁלֹא לְשִׁמְיָה וְהַרְוִיחַ הַלְכָה, וְדָאֵי הִיא בַּת־פִּיסָה אֱלִיוּ. וְעַם כָּל זֶה פִּרְשׁוּהָ, לְעוֹלָם יַעֲסֹק אָדָם בַּתּוֹרָה אֲפִלוּ שְׁלֹא לְשִׁמְיָה, שְׂמִתּוֹךְ שְׁלֹא לְשִׁמְיָה בָּא לְשִׁמְיָה, וְהַלְכָה זוֹ מֵצַד שֶׁל נֶעַר טוֹב, שֶׁנִּפְרָד מֵעֵץ שֶׁל טוֹב וְרָע, שֶׁהוּא אֲסוּר וְהַתֵּר, מִמָּאָה וּמִתְהַרָה, כְּשֶׁר וּפְסוּל. וְעַל שֵׁם נֶעַר נִקְרָאת הִיא נֶעְרָה, שְׁעֵתִיד לְקַיֵּם בָּהּ, (אִיּוֹב ל"ח) וַיִּנְעֲרוּ רַשָּׁעִים מִמֶּנֶּה, שֶׁהֵם אֲסוּר מִמָּא וּפְסוּל, סְמָאֵל וּמְרַבּוֹתָיו.

דָּבָר אַחַר כִּי יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָה בְּתוֹלָה - אֵלּוּ
 יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב (הושע יא) כִּי נַעַר יִשְׂרָאֵל
 וְאַהֲבָהּוּ. נַעַר מִצֵּד מִמִּטְרוֹ"ן. וְאִין אִישׁ אֵלָּא
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנַאֲמַר (שמות לו) ה' אִישׁ
 מִלְחָמָה. כִּי יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָה בְּתוֹלָה, בְּתוֹלַת
 יִשְׂרָאֵל, שְׁנַאֲמַר בָּהּ (עמוס ה) נִפְלְאָה לֹא תוֹסִיף קוֹם
 בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל. (הושע ב) הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְתִּיחַ
 וְהוֹלֵכְתִּיחַ הַמִּדְבָּר. וְאַחַר כֵּן פָּתַח לָהֶם חַמְשִׁים
 שְׁעָרֵי חֲרוֹת, שָׁהֶם חַמְשִׁים שְׁעָרֵי רַחֲמִים מִצֵּד שֶׁל
 אֲבָרְתָם אֲבִיחֶם. וְזֵהוּ וְנָתַן לְאֹבֵי הַנַּעֲרָה חַמְשִׁים
 כֶּסֶף, וְכֶסֶף מִדְּרָגַת הַחֶסֶד, דְּרָגַת אֲבָרְתָם.

שְׁבִי צִיָּאת מִצָּרִים פָּתַח לָהֶם חַמְשִׁים שְׁעָרֵי חֲרוֹת
 מִצֵּד דִּין הַשְּׂמַאל, שֶׁהוּא אֲדָנִי, שְׁשֵׁם
 דִּין אֲנֹכִי. קִדְּם דִּין - (בראשית לו) דִּין אֲנֹכִי, וְאַחַר כֵּן
 יִצְאוּ. אֲבָל בְּנֵאֲלָה הָאֲחֲרוֹנָה, (ישעיה נד) וְבִרְחֲמִים
 גְּדוּלִים, מִצֵּד אֲבָרְתָם, וְנֵאֲלָה דְרָגַת שֶׁל אֲבָרְתָם.
 שְׁבִינָה, שָׁם הִיא הַיָּד הַגְּדוּלָה, שָׁם הִיא חַמְשִׁים
 כֶּסֶף. וְאַחַר כֵּן לֹא יוּכַל שְׁלִחָה בְּגָלוֹת כָּל יָמָיו,
 מִשּׁוֹם שֶׁלֹּו תִהְיֶה לְאִשָּׁה, כִּמּוֹ שְׁנַאֲמַר (הושע ב)

וְאֵרְשָׁתֶיךָ לִי לְעוֹלָם. וְכִתּוּב אַחֲרָי, (ישעיה נד) כִּי
 בְּעֵלְיֶיךָ עֲשִׂיךָ ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ. (שם סב) לֹא יֵאמָר לְךָ
 עוֹד עֲזוּבָה. שְׂאֵף עַל גַּב שְׂשֻׁכִּינָה בַּנְּלוֹת, הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לֹא יוֹ מִמֶּנָּה.

מִצָּוָה אַחֲרֵי זֶה, לְשֵׁא אֲנוּסָתוֹ. שְׂוֵדֵי אֲנוּסָה יֵשׁ
 מִשְׁנֵי צַדִּדִּים: אֲנוּסָה בְּאַהֲבָתוֹ אֵלֶיהָ,
 וְהִיא לֹא אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ. וַיֵּשׁ אֲנוּסָה שְׂהִיא אוֹהֶבֶת
 אוֹתוֹ, וּפּוֹחֶדֶת לְהוֹדוֹנָה עִמּוֹ בְּלִי קְדוּשָׁיִן וּבְרָכָה,
 וְהִיא לֹא רוֹצָה אִם הִיא פְּשׁוּטָה אֵלָיו, וְלוֹ תִּהְיֶה
 לְאַשָׁה.

בְּסִתְרֵי תוֹרָה יֵשׁ לָנוּ לְהַמְשִׁיל מִשָּׁל. יֵשׁ נְשָׁמָה
 שְׂהִיא מִלְכָּה, וַיֵּשׁ נְשָׁמָה שְׂהִיא אִמָּה,
 כְּמוֹ (שמות כא) וְכִי יִמְכַר אִישׁ אֶת בְּתוּלוֹ לְאִמָּה. וַיֵּשׁ
 נְשָׁמָה שְׂהִיא שְׂפִחָה פְּשׁוּטָה שֶׁל הָאָדָם. גַּם כִּן,
 יֵשׁ שְׂהוּא עֶבֶד שְׂפִחָה אֶל הַנְּשָׁמָה, וְלִפְעָמִים
 הַנְּשָׁמָה הוֹלֶכֶת בְּסוּד הַנְּלִגּוּל, וְהוּ שְׂכֵתוֹב (בראשית
 ח) וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַת לְבָבָהּ רַגְלָהּ. וַיֵּצֵר הַרְע
 רוּחַ אַחֲרֶיהָ לְהַכְנִים בְּנוֹתָהּ, שְׂהִיא שְׂפִחָה לְיֵצֵר

הָרַע. הוּא אֵשׁ יְהוּדִי. וּנְשָׂמָה י', אִמָּה הָעֵבְרִיָּה. וְכֵן
 אוֹתוֹ הַיֵּשׁד וְחֹזֵר לְשַׁדִּי, שֶׁשׁוֹמֵר אֶת אוֹתָהּ
 הַנְּשָׂמָה, וְשֹׁב בָּהּ בְּתִשׁוּבָה, וּמְבַרֵךְ בָּהּ אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כָּל יוֹם בְּבִרּוּךְ, וּמְקַדֵּשׁ בָּהּ אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּקְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, וּמֵיִחַד עֲמָה אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקִרְיַאת שְׁמַע.

מֵה שֶׁהָיָה אוֹתוֹ אֵשׁ, חֹזֵר מִלְּאֵךְ שְׁלוֹ מִטְטֵרוֹן
 (רוּחַ בְּמַנּוֹ), וְחֹזֵר לְהֵיחֹל שַׁדִּי, שֶׁכָּךְ עוֹלָה
 מִטְטֵרוֹן בְּחֻשְׁבוֹן שַׁדִּי. וּמֵיִד יִתְקַיֵּם כּוֹ, וְלוֹ תִּתְּיָה
 לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָה כָּל יָמָיו. וְאִם לֹא תִּזְדַּר
 בְּתִשׁוּבָה, הִיא מְשַׁתְּעֶפֶדֶת אֵלָיו בְּחַטָּאִים שֶׁעָשְׂתָה,
 וְיִתְקַיֵּם בָּהּ, הָאִשָּׁה וְיִלְדֶיהָ תִּתְּיָה לְאִדְנֶיהָ. וְנֹאמַר
 בְּאוֹתוֹ אֵשׁ כַּעַל חוֹבוֹ, וְהוּא יֵצֵא בְּגַפוֹ. וְהַיֵּשׁד הַזֶּה
 הוּא כְּמוֹ הַמַּטָּה שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהִתְחַפֵּךְ מִמַּטָּה
 לְנֶחֱשׁ, וּמִנְחָשׁ לְמַטָּה. כֵּן הַיֵּשׁד הַזֶּה, מִתְחַפֵּךְ מֵיֵשׁד
 לְמִלְּאֵךְ, וּמִמִּלְּאֵךְ לְאֵשׁ, כִּפִּי מֵעֲשֵׂי הָאָדָם. וּמִכַּאֲן
 נִדְעָה יוֹסֵף הַיֵּשׁד לָמָּה נִקְרָא כֵּן.

וְעַל שֵׁם שָׂדִים שָׁבְאוּ מִזֶּה, פִּרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,
 שֵׁישׁ מֵהֶם כְּמוֹ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת, וְהֵם תִּלְמִידֵי
 חֲכָמִים שְׂיֹדְעִים מֵה שִׁחָהּ וּמֵה שְׁעֵתִיד לְהִיּוֹת.
 וְהֵם בְּדַמְיוֹתֵיהֶם בְּאֶרֶץ, אֵלֹה בְּעֲלֵי פִילֹסוֹפִיָּה,
 אֲצַטְנַנִּי יִשְׂרָאֵל, שְׂיֹדְעִים מֵה שִׁחָהּ וּמֵה שְׁעֵתִיד
 לְהִיּוֹת מֵאוֹתוֹת הַחֲמָה וְהַלְבָּנָה, מִלְּקוֹי שְׁלָהֶם,
 וְכֹל כּוֹכַב וּמִזֶּל, וּמֵה הוּא מֵרָאָה בְּעוֹלָם.

וַיֵּשׁ מֵהֶם ^(דף רעז ע"ב) כְּמוֹ בְּהִמָּה, פָּרִים וְרָבִים כְּבִהְמָה,
 דְּמוּתָם לְמִטָּה הֵם עֲמֵי הָאֶרֶץ, וּפִרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי
 הַמִּשְׁנָה, שְׁהֵם שְׁקִיץ וּבְנֹתֵיהֶם שְׁרִיץ. וְעַל בְּנֹתֵיהֶם
 נֶאֱמַר, (דברים כז) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהִמָּה. וְהֵם
 שׁוֹנְאִים אֶת תִּלְמִידֵי הַחֲכָמִים בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁהֵם
 מִמּוֹשׁ מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת. וּמִשׁוּם זֶה פִּרְשׁוּהָ בְּעֲלֵי
 הַמִּשְׁנָה עַל אָדָם, אִם יִהְיֶה כְּמוֹ מִלְּאֲךָ ה' צְבָאוֹת
 - תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ, וְאִם לֹא - לֹא יִבְקָשׁוּ תּוֹרָה
 מִפִּיהוּ.

וַיֵּשׁ אַחֲרֵים בְּעֲלֵי סִתְרֵי תּוֹרָה, בְּעֲלֵי מִדּוֹת, שְׁהֵם
 יוֹרְשִׁים נְשָׁמוֹת מִצַּד הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה

שְׂכַלְוֹלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת. שְׁמֵי שְׂיֹרֵשׁ אֹתָהּ וְזֹכָה
 בָּהּ, זֹכָה לְעֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִי פְרוּד, עֶשֶׂר וְלֹא
 תִשַׁע. שָׂאם הָיוּ יוֹרְשִׁים אֶת הַמַּלְכוּת הַיְחִידָה, הָיוּ
 תִשַׁע בְּפִרוּד מִמָּנָה. מִשּׁוּם שָׂאִין שֵׁם פְּרוּד, אָמַר
 בַּעַל סֵפֶר יְצִירָה עֶשֶׂר וְלֹא תִשַׁע.

וְאִם תֵּאמַר שְׂעוֹלָה לְמַעְלָה מֵעֶשֶׂר - שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ
 יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, הָרִי עֶשֶׂר. יו"ד
 שְׂמַת־יַחַד עִמָּהּ, וְלֹא עוֹלָה לְמַעְלָה מֵעֶשֶׂר. וּמִשּׁוּם
 זָה י', וְלֹא י"א. אֲבָל מִי שְׂמַחְבֵּר יו"ד, שְׂהִיא אֹת
 בְּרִית, בְּשִׁפְחָה, וְהַמַּלְכָּה כְּלוּלָה מִי', בְּשֵׁד שֶׁל
 עֲבוּדָה זָרָה סְמָא"ל, גְּדוּזָן בְּנֵי־הַנֶּם.

שְׁמֵי שְׂיֹרֵשׁ בֵּת הַמְּלָךְ מַלְכוּת, לֹא זֹכָה בָּהּ,
 אֲלֵא בֶן הַמְּלָךְ, שְׂנִקְרָא (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכָרֵי
 יִשְׂרָאֵל, שְׂמַצֵּד זָה נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנִים לְקַדוּשׁ
 פְּרוּד הוּא. זָהוּ שְׂפִתוֹב (דְּבָרִים יד) בְּנִים אֲתֵם לָה'
 אֱלֹהֵיכֶם. וּמַלְכוּת זוֹ שֶׁל אֲצִילוּת.

וַיֵּשׁ בְּגִנְדָּה מַלְכוּת שֶׁל בְּרִיאָה, וְהִיא מַלְכוּת
 לְמַלְאָכִים שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְהִיא נִעְרַת הַמַּלְכָּה,

מִשְׁמֹשֶׁת שְׁלָה, וְהִיא דְמוּת הַגְּבִירָה שְׁלָה, כְּלוּלָה
 מִי. זוּ בַחֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל יְכוּלָה לְהִתְחַלֵּל בֵּין אַמּוֹת
 הָעוֹלָם. אֲבָל מַלְכוּת שֶׁל אֲצִילוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ
 הוּא, עָלֶיהָ נֶאֱמָר (ישעיה מב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וְכַבֹּדִי
 לְאַחַר לֹא אֶתֵּן וְתִהְיֶה לְפִסְיָלִים. לֹא נוֹתֵן אוֹתָהּ
 לְמִי שֶׁמִּתְחַלֵּל שְׁבֵתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, אֲלֵא לְמִי
 שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ וְשׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּיִרְאָת
 וְאַהֲבַת רַבּוּנוֹ, וְלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, אֲלֵא כִּבְן
 שֶׁהוּא מְחֻיָּב לַעֲשׂוֹת צוּוֵי אָבִיו, שֶׁעָלָיו נֶאֱמָר (שמות
 ב) כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. אֶת אָבִיךָ - זֶה
 הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא. וְאֶת אִמְךָ - זוּ שְׁכִינָה. וְעַם כָּל
 זֶה, מִי שֶׁמִּתְחַלֵּל נִעְרַת הַמֶּלֶךְ, נֶחְשָׁב לוֹ כְּאִלּוּ חִלֵּל
 אֶת הַמֶּלֶכֶת שְׁלוֹ.

וְרַבּוֹתֵינוּ, כָּל הַיְשָׁרִים אֵינָם שְׁקוּלִים, וְלֹא כָּל
 הָעֲבָדִים שֶׁל הַשְּׁכִינָה, שְׁפָתוֹב פֶּה
 (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. יֵשׁ לָהּ כֹּפֶה נִעְרוֹת
 עֲבָרִיּוֹת וְשִׁפְחוֹת עֲבָרִיּוֹת, וַיֵּשׁ לָהּ עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת
 נְבָרִיּוֹת, כִּדִּי שֶׁלֹא תִמָּצֵא מַלְכוּת אַחֲרַת כְּעוֹלָם
 בְּזִמְנָן שֶׁהִיא שׁוֹלְטָת.

וְהִשְׁפַּחֹת הַנְּבִרִיּוֹת הִלְלוּ מִצַּד שָׁל סַם הַמּוֹת,
 נִקְבָּה שָׁל סְמָאֵל. שִׁשְׁפָּחָה הִיְתָה
 לַמְּלָכָה. נִקְבָּה וְסְמָאֵל אֵל אַחֵר, הָיָה עֶבֶד לַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְאַחַר שִׁעְשׂוּ עֲצָמָם אֱלֹהוֹת, וְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְהַעֲבִירָם מִהָעוֹלָם וְלַמַּחֹת
 אוֹתָם.

וְאִם תֹּאמְרוּ, אִם בְּנֵי אָדָם עוֹשִׂים לָהֶם אֱלֹהוֹת,
 וְלֹא בְרִצּוֹנָם, לָמָּה נִעְנְשׂוּ? אֵלֶּיךָ בִּשְׁחֵי דוֹר
 הַמְּבוּל וְדוֹר הַפְּלִגָּה יוֹדְעִים בָּהֶם, וְהָיוּ מְקַטְרְגִים
 (מְקַטְרִים) לָהֶם וּמְשַׁתְּחוּיִם לָהֶם, וּבְאוֹתוֹ כִּחַ שְׁחֵי
 מְקַטְרְגִים (מְקַטְרִים) לָהֶם וּמְשַׁתְּחוּיִם לָהֶם, הָיוּ יוֹרְדִים
 אֲלֵיהֶם וְעוֹשִׂים רִצּוֹנָם, וּמְדַבְּרִים עִמָּם בְּאוֹתָם
 צְלָמִים, הֲרִי נַעֲשׂוּ אֱלֹהוֹת וְעַבֹדָת כּוֹכָבִים
 וּמִזְלוֹת. מִשׁוּם זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד
 לְהַעֲבִירָם, וַיִּמָּחֶה אוֹתָם מִהָעוֹלָם צְלָמִים שְׁלָהֶם
 שְׁחֵי עוֹבְדִים בָּהֶם, וְנִשְׁאַבּוּ מֵהֶם רוּחֹת וְצְלָמִים.

וּכְשֵׁיִשׁ בְּעוֹלָם עָרַב רַב, יוֹרְדִים לְהַתְנַשֵּׁם בָּהֶם,
 וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲבִירָם מִהָעוֹלָם. זֶהוּ

שְׁפֹתַיִךְ (ובריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ.
 וְאִם תֹּאמְרוּ, בְּזִמְנֵי הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹנָה אֵין
 עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת - מִשּׁוּם שֶׁפָּנִי הָעוֹלָם לֹא
 יוֹדְעִים בָּהֶם. וְאֵלֹו שְׂיִוְדָעִים בְּעֶרְבֵי רַב שָׁם, נִמְצָא
 לָהֶם שְׂמִכְעִיסִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵתוֹ,
 וַיִּשְׂרָאֵל בֵּינֵיהֶם, וְעֶרְבֵי רַב מִצְּלִיחִים בָּהֶם, לְקַיֵּם
 מִה שְׁפֹתַיִךְ (וברים ז) וּמִשְׁלֵם לְשִׁנְאָיו אֵל פָּנָיו
 לְהֶאֱבִידוֹ.

קָמוּ כָּל הַתְּנָאִים וְהָאֱמוּנָאִים וּבִרְכוּ אֶת הָרוּעָה
 הַנִּצָּמָן וְאָמְרוּ לוֹ, סִינֵי סִינֵי, מִי יָכוֹל לְדַבֵּר
 לְפָנֶיךָ, שְׂאֵתָה בְּדַמוֹת רַבּוֹנָךְ. שְׂפִזְמֵן שְׂדַבֵּר בְּחַר
 סִינֵי, כָּל חֵיוֹת הַמְּלֵאכִים, וְחֵיוֹת הַכֶּסֶף, וְעֵלְיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים שְׂתִקּוּ, וְלֹא נִמְצָא דְבוּר אַחַר, אֵלָּא
 שְׂלוֹ. וּבִשְׁבִיל שְׂאֵתָה בְּנוֹ בְּדַמוֹתוֹ, צְרִיכִים כָּל
 בְּעֵלֵי הַיְּשִׁיבָה לְשִׁמְעַ דְּבָרִים מִפִּיךָ, אֵל תִּתֵּן
 שְׂתִיקָה לְדַבְּרִיךָ.

כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בַּצְּבָא וְגו'.
 וְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח (וברים כח). מִצְּוָה

(טו) זו שְׁחַתְּנָן יִשְׁמַח בְּאַשְׁתּוֹ שָׁנָה אַחַת, שְׂפָתַיִךְ נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת. וְאוֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשִׁים הֵם מִשְׁלָה, שְׁחַרְי שָׁנָה הִיא כִּלְה, וְאִין כִּלְה פֶּרַט בְּשָׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשִׁים, שְׂפָתַיִךְ (מלכים-א ז) עֲמַד עַל שְׁנַיִם] עָשָׂר בְּקָר. וְהוֹאִיל וְאִין תִּקּוֹן חֲכָלָה, רַק בְּשָׁנַיִם עָשָׂר, צָרִיךְ הַחֲתָן לְשִׁמְחָה וּלְבֵיתָהּ, לָהּ וּלְתַקּוּנָהּ, כְּמוֹ שְׂלִמְעָלָה. וְעַל זֶה כְּתוּב בְּיַעֲקֹב (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבֵנֵי הַמָּקוֹם. אֲבֵנֵי הַמָּקוֹם הָיוּ שְׂתִיִּים עֲשָׂרָה, וְכִי שְׂמִשְׁמַח כִּלְה מִשְׁמַח אֶת עֲלֻמוֹתֶיהָ, (דף רעח ע"א) וְעֲלֻמוֹתֶיהָ הָיוּ שְׂתִיִּים עֲשָׂרָה. וְהַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל שָׁנָה. לְכֵן צָרִיךְ חֲתָן לְשִׁמְחָה בְּאַשְׁתּוֹ שָׁנָה אַחַת.

וְחַרְי בְּאָרוֹ, שְׂחַדּוֹה זוֹ אֵינָה שְׂלוֹ, אֶלָּא שְׂלָה, שְׂפָתַיִךְ וְשִׁמְחָה אֶת אֲשֵׁתוֹ. וְיִשְׁמַח אֶת אֲשֵׁתוֹ לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וְשִׁמְחָה, יִשְׁמַח אֶת חֲכָלָה. כְּמוֹ זֶה אִין שְׂמִחָה לְכִלְה אֶלָּא בְּגוּפָהּ וְתַקּוּנָהּ. וְכִי מִשְׁמַח אוֹתָם? צָרִיךְ. וְעַל זֶה נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ. נָקִי, שְׂלָה יַעֲמַל בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, שְׂיִהְיֶה כּוֹ רְצוֹן לְשִׁמְחָה אוֹתָהּ. נָקִי מִחֲכָל. נָקִי מִמַּסִּים וּמֵאֲרָנוּנִיּוֹת

וממם גלגלת. נקי, שלא יצא לצבא להלחם בקרבות. להפצא חדוה מעלה ומטה, ולעורר חדוה למעלה. אשרי העם הקדוש שרבונם שמח בהם. אשריהם בעולם הזה, ואשריהם בעולם הבא.

ביומו תתן שכרו וכו' (דברים כד). פתח רועה הנאמן ואמר, מצוה אחר זו לתת שכר שכיר בזמנו. זהו שפתוב ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש. בעלי הישיבות עליונים ותחתונים שמעו, מטטרון הוא שכר שכיר מח"י העולמים, שליח שלו, בנגד ח"י ברבות התפלה בכל יום שלש פעמים. ולכן ביומו תתן שכרו - זו תפלת שחרית. ולא תבא עליו השמש - זו תפלת מנחה, שאם עבר יומו, כטל קרפנו. כי עני הוא (של צדיק) ודאי. עני הוא בגלות. אין לו משלו אלא מה שנותנים לו בתפלה, משום זה תפלה היא תפלה שלו, (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטת, בעטיפת ציצית, תפלה של יד הוא.

וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא אֶת נַפְשׁוֹ - זוּ תִּפְלֵת עֲרֻבֵית,
 שֶׁהִיא אֲמוּרִים וּפְדָרִים, שְׁיָרִי קָרְבָּנוֹת
 הַיּוֹם. וְהֵם כְּמוֹ פֶּרֶט הַכֶּרֶם וּפִאֵת שְׂדֵה, שֶׁעֲלֵיהֶם
 נֹאמֵר, שְׁיָרִי מִצְוֶה מְעַכְבִּים אֶת הַפְּרָעָנוֹת. (ויקרא יט)
 לְעֵנִי וְלִגְר תַּעֲזֹב אֲתֶם, שֶׁהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי מֵחוּץ
 לְמִקְוֵמוֹ נִקְרָא גֵר. וּמִשׁוּם זֶה, אֲנִי שְׂדֵרְנָתִי עֲמוּד
 הָאֲמֻצְעִי, קוֹרָא לְעֻצְמֵי גֵר בְּגִלּוֹת הָרֵאשׁוֹנִים. זֶהוּ
 שְׁכַת־טוֹב (שְׁמוֹת ב) גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה, שֶׁהוּא
 בְּגִלּוֹת רְבִיעִית בְּגִלְלָם.

שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, רוּעָה תִּנְאַמֵּן, הָרִי
 מִצְוֶה זוּ הָיוּ מְקִימִים יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל (אז לא). אָמַר לָהֶם, כִּדִּי לְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל
 אֵלוֹ שֶׁנִּגְרְשׁוּ מִמְּקוֹמָם. שֶׁהָאָדָם, כְּשֶׁהוּא מֵחוּץ
 לְמִקְוֵמוֹ, נִקְרָא גֵר, כָּל שֶׁבֵּן עַל נְשָׁמוֹת שֶׁהוֹלְכוֹת
 מְעַרְטְלוֹת מֵאוֹתוֹ עוֹלָם וּנְאוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה. בְּגִלְלָם
 זֶהוּ מַה שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב, (משלי כו) כְּצִפּוֹר נוֹדְדָת מִן
 קִנְיָה, זוּ הַנְּשָׁמָה שֶׁשְׂכִינָה לֹא זֹזָה מִמְּנָתָה. כֵּן אִישׁ,
 שֶׁנֹּאמַר בּוֹ (שְׁמוֹת טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ,
 שֶׁהוּא נֶעַ וְנָד מִמְּקוֹמוֹ, שֶׁהוּא עוֹלָם הַפֶּא בִּינָה,

וְגַד אֶחָרֶיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שְׁתִּשְׁלִים יָמִים
 שְׁתַּחֲיִבָה לְלָכֶת מְחוּץ לְמִקְוָמָה, וְהוּא שׁוֹמֵר
 אוֹתָהּ עַד שִׁיחְזוּרְנָה לְמִקְוָמָה, וְנִשְׁבַּע שֶׁהוּא לֹא
 יִחְזֹר לְמִקְוָמוֹ עַד שִׁיחְזוּרְנָה לְמִקְוָמָה. וְכִי שֶׁחֲזָר
 בְּתִשׁוּבָה, כְּכִי שֶׁחֲזָר אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְהִשְׁכִּינָה לְמִקְוָמָה. וְזֶה סוּד הַנִּבְאָלָה, שֶׁאָמַר (תהלים
 צה) הַיּוֹם אִם בָּקִלוּ תִשְׁמָעוּ.

אָמְרוּ בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה שֶׁל הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיזוֹנָה
 וְהַתְּחִיבוֹנָה, רוּעָה הַנֶּאֱמָן, אָנוּ שְׁלוּחֵי
 רְבוּז הָעוֹלָם אֵלֶיהָ, אֲשֶׁרֵי חִלְקָהּ שְׁאֵתָה בַּעַל
 תִּשׁוּבָה, שָׁקוּל לְשֵׁשִׁים רְבּוּא יִשְׂרָאֵל, וְאֵתָה
 הַחֲזוּרָה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתּוֹ לְמִקְוָמוֹ,
 מַעֲלָה וּמִטָּה. וּבְגִלְגָּלָהּ יִנְאָלוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּחְזְרוּ
 לְמִקְוָמָם, וְאִין כַּח לְמִשְׁיָחִים לְגֵאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל חוּץ
 מִמֶּהָ, וּבְגִלְגָּלָהּ הֵם מִתְעַכְּבִים. הַשְּׁלִים דְּבָרִים
 נְכַבְּדִים הַלְלוּ, שֶׁעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר (תהלים יט) הַנְּחַמְדִים
 מִזֶּהָב וּמִפֶּזֶז רַב וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנִפְתַּת צוּפִים.

אמר להם, בעלי הישיבה, בגלל השכיר הזה, שהוא עבד, שבא לקבל שלש תפלות, תקנו בעלי המשנה שלכם להיות האדם בשלש פרכות ראשונות בעבד שמסדר שבחים לפני רבונו, ובאמצעות כמו עבד שמקבל פרס מרבנו, ובאחרונות כמו עבד שנוטל פרס מרבנו והולך לו.

ומשום זה עבד אנררם ורבקה הוא משל לזה. כשהקדוש פרוץ הוא ישלח את מטטרון, שהוא עבדו, בגלל תפלה, הוא יאמר אליו: (בראשית כד) אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי. כלומר, אולי התפלה לא רוצה ללכת אחרי. אמר לו תקדוש פרוץ הוא: ונקיט משבעתי זאת. שחכמה היא אבא, שיוודת בצדיק, לשמר שכינה בגלות, ומשם שלח בגללה.

אמר לו אותו שליח: תן לי סימנים לדעת בתפלה, ששם תבת. אמר תקדוש פרוץ הוא: והיה הנער [ה] אשר אמר אליה תפי נא בך.

וְאֶשְׁתָּה וְאִמְרָה שְׂתֵה. (דף רעה ע"ב) וְאִם לֹא, אֵלֹא
 שְׂאֵמְצֵא כָּל אֵיבְרֵי הַגּוֹף מִלְּאִים חֲטָאִים וְלֹא
 נִמְצֵא בּוֹ אֵיבֵר (בְּפִנֵי אֲנָרְהֶם) לְשָׂרוֹת בּוֹ תוֹרָה, שְׁהִיא
 בְּדַמוֹת הָעֶמּוּד הָאֵמְצֵעִי, וְלֹא מִצְוָה, שְׁהִיא דְמוֹת
 שָׁל רִבְקָה, שְׁתִּיתָה שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹתִים, שְׁהֵם
 רְשָׁעִים וְמוֹרִים - צִוָּה לְמַטְרוֹן עֲבָדוֹ: הַשְּׁמֵר לְךָ
 פֶּן תָּשִׁיב אֶת בְּנֵי שְׁמָה, שְׁהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. שְׁתִּירֵי
 מִצְוָה הִיא נֶפֶשׁ, רוּחַ הִיא תוֹרָה.

וְלִכֵּן פִּרְשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא
 הָעֵקֶר אֵלֹא הַמַּעֲשֵׂה. וּבְמָקוֹם אַחֵר אָמְרוּ,
 כָּל שִׁירָאֵת חֲטָאוֹ קוֹדֶמֶת לְחֲכָמָתוֹ, חֲכָמָתוֹ
 מִתְקַיֶּמֶת וְכוּ'. יִרְאֵת חֲטָאוֹ - הָאִם הָעֵלְיוֹנָה,
 תְּשׁוּבָה. חֲכָמָה - הָאֵב הָעֵלְיוֹן. כְּשִׁמְקָדִים ה'
 קִטְנָה, שְׁהִיא מִצְוָה, שׁוֹרָה עָלָיו תוֹרָה, שְׁהִיא ו'.
 וּכְשִׁמְקָדִים יִרְאֵה לְחֲכָמָה, שְׁהִיא ה' הָעֵלְיוֹנָה,
 שׁוֹרָה עָלָיו חֲכָמָה, שְׁהִיא י', וְנִקְרָא בֵּין. וּמִכָּאֵן
 (דברים יד) בָּנִים אֲתֵם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

וְזָהוּ (שמות ג) זֶה שְׁמִי - י"ה - לְעָלַם, וְזֶה זְכָרִי -
ו"ה. שְׁמִי עִם י"ה - שֵׁם"ה. זְכָרִי עִם ו"ה -
רמ"ח. וּבְכָל תְּרִי"ג, שְׁחִינּוּ תְּרִי"ג מְצֻוֹת שְׁנִתְּנוּ
לְבָנִים קְדוּשִׁים לְהִיּוֹת לָהֶם חֵלֶק בְּשֵׁמוֹ. זָהוּ
שְׁכָתוֹב (דברים לב) כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ.

וּבְשֵׁם קְדִים תּוֹרָה לְמִצְוָה אוֹ חֲכָמָה לְיִרְאָה,
מִתְהַפֵּךְ שְׁמוֹ עָלָיו לְנִקְבָה, מִדַּת
הַדִּין, כְּמוֹ זֶה - הוּה"י. שְׁמִתְהַפֵּךְ לוֹ הַכֹּל לְדִין,
וְקָשִׁים מְזוֹנֹתָיו בְּתוֹרָה כְּמוֹ קְרִיעַת יַם סוּף. וְכְמוֹ
זֶה הַנִּצָּאָה, אִם זָכוּ - יֵצְאוּ בְּרַחֲמִים, זָהוּ שְׁכָתוֹב
(ישעיה סו) בְּמָקָדְם יָבוֹא חֶבְלֵ לָהּ וְהַמְלִיטָה זָכָר, וַיֵּצְאוּ
בְּרַחֲמִים. וְאִם לֹא - מִקְדִּים תְּרַחֲמִים, וַיֵּצְאוּ בְּצַעַר.
וַיִּפֶּה שְׁהַקְדִּים צַעַר וְדִין לְרַחֲמִים. וְלִכְּנֹן פְּרִשׁוּתָהּ
רְבוּתֵינוּ וְכְרוֹנָם לְבִרְכָה בְּעֲלֵי הַמְשָׁנָה, לְפִנּוּם
צַעֲרָא אֲנִירָא.

וַיֵּצְאוּת הַנִּפְשׁ, מִקְדָּם שְׁיִוצֵאת יֵשׁ לָהּ צַעַר,
לְאַחַר שְׁיִוצֵאת בְּרַחֲמִים. וְסוּד הַתְּדָבָר -
(ירמיה לא) בְּבִכְיָ יָבֵאוּ, אַחַר כֵּן - וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילָם.

וְלִכְנֹ, (שם ל) וְעַתָּה צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמָּנָה יִוָּשַׁע, וַיֵּצְאוּ בְּרַחֲמִים. וְכִמּוֹ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁלַח אֶת הַיּוֹנָה וְלֹא מִצְּאָה מְקוֹם לְשָׂרוֹת, כִּי שָׁלַח אוֹתָהּ, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, בַּהֲתַחֲלָה.

וַיִּמָּה כְּתוּב בָּהֶם? (שמות ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אִין אִישׁ. שְׂכָלָם רָשָׁעִים, וְלֹא מִצְּאָה בָּהֶם אִישׁ זוֹכֵה לְהוֹצִיאָם מִתְּגָלוֹת. וְלִכְנֹ סִרְבַּת לְלַכֵּת לְשָׁם, וְאִמְרַת שָׁלַח נָא בְיַד תְּשַׁלַּח. וְהִרִי אֶתָּה כְּמֹו בְּאוֹתוֹ זְמַן, כִּי יִתְקַיֵּם עִם יִשְׂרָאֵל, (מיכה ו) כִּי־יִמִּי צִאֲתָהּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. וּבְגָלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה יִשְׁלַח עִמָּךְ שְׁנֵי מְשִׁיחִים, כְּגִגְד שְׁתֵּי כְּנָפֵי יוֹנָה. שְׂאֲתָה כְּמֹו גוֹף בְּגָלוֹת הַרְבִּיעִית, אִין לָךְ כְּנָפִים. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בַּהֲתַחֲלָה הָיוּ יִשְׂרָאֵל כְּמֹו גוֹף, וְאֶתָּה וְאֲחֵרֹן כְּשְׁתֵּי כְּנָפֵי יוֹנָה, וּבְהִן פָּרְחוּ יִשְׂרָאֵל.

השלמה מההשמטות סימן טו

צָלָם עַל אָדָם כִּסֵּא מְרַבֵּעַ בְּאַרְבַּע חֵיוֹת וְאָדָם לְשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא. כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר שָׁל זֶה

הַצֵּלָם הוּא מִלְאָךְ שֶׁהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל מִצְוָה
וּמִצְוָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחוֹ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה, עֲשֵׂה מִצְוָה
אַחַת - קִנְיָה לוֹ פְּרָקְלִיט אֶחָד.

צֵלָם פְּרָשָׁעִים עֲבוּדָה זָרָה, אַרְבַּע חַיּוֹת שָׁלוֹ - עוֹן
מִשְׁחִית אֵף וְחִמָּה, אַרְבַּע פָּנִים שֶׁל עֲבוּדָה
זָרָה - נִדָּה שֶׁפָּתְחָה גּוֹיָה זוֹנָה. וּמִשׁוּם זֶה, (בראשית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, זֶה מְטַטְרוֹ"ן. מִי
הָאֱלֹהִים שֶׁבְּרָא אוֹתוֹ? זֶה אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלַךְ
עוֹלָם.

בְּצֵלָם אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ, סְמַא"ל, שֶׁמְּמַנֶּה אֱלֹהִים
אַחֲרָיִם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות ב) לֹא יִהְיֶה לְךָ
אֱלֹהִים אַחֲרָיִם עַל פָּנָי. אִם זָכָה - בְּרָא אוֹתוֹ
אֱלֹהִים בְּצֵלָם שֶׁל מְטַטְרוֹ"ן, עֶבֶד תַּחַת רַבּוֹ. וְזֶהוּ
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, כְּזוֹ הַצְּוָרָה. וְאִם
לֹא זָכָה - צֵלָם שֶׁל סְמַא"ל.

לְמַדְנֵנוּ, מִלְאָךְ הַמְּנוֹת שֶׁהוּא תַּחַת רְשׁוֹת שָׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָדוֹן בּוֹ אָדָם בְּגִיחָנָם,
אִם לֹא שֶׁהוּא צְדִיק. וּמִשׁוּם זֶה וַיִּיצֵר, יִצְרָה

לְטוֹב, מִטְטָרוֹ"ן, לַעֲשׂוֹת (לְהוֹיֹת) לוֹ עוֹזֵר בַּתּוֹרָה
בְּמִצְוֹת, וְזֶהוּ אֲעֲשֶׂה לוֹ עֵזֶר. וְאִם לֹא זָכָה, יִצְרֶה
לְרַע, סָמָא"ל, שֶׁהוּא כִּנְגְדוֹ לְהַחֲטִיא אוֹתוֹ לְדוֹן
אוֹתוֹ בְּגִיהָנָם. וְשִׁנְיָהֶם הוֹלְכִים עִם הָאָדָם בְּשָׁנֵי
צְלָמִים.

וַיִּפַּח בְּאִפּוֹ נְשָׁמַת חַיִּים - זֶה הַצָּלָם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׂכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וּמַלְכוּתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵט בַּצָּלָם הַזֶּה
עַל שִׁנְיָהֶם, וְהַצָּלָם הַזֶּה יִתְבַּת נַח. עוֹרֵב וּבֵת זוּגוֹ,
כִּנְגְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂכִינָתוֹ בְּנִלּוֹת רוּמֹז סוּד
זֶה.

וַיִּשְׁלַח אֶת הָעֵרֵב - בְּרֵאשׁוֹנָה. זֶה יִצְרֵי הָרַע
שֶׁשְׁלַח לוֹ עִם הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
שְׂמִקְדִּים, כְּמוֹ שֶׁהַקְּדִים לִיעֲקֹב וְכְמוֹ שֶׁתְּבִין מִקְדִּים
לְחַטָּה. אִם נִמְצָא הַגּוֹף הַזֶּה מְחִיב בְּכַמָּה חוֹבוֹת,
מְלַכְלֵךְ בְּטַנְפָּת הָעֵבְרוֹת, נֶאֱמַר בּוֹ וְלֹא תִזְרַע
הָעוֹרֵב בְּשִׁלְיחוֹת שֶׁל אֲדוֹנָו. לְבַסּוֹף - וַיִּשְׁלַח אֶת
הַיּוֹנָה מֵאֲתוֹ. זֶה יִצְרֵי הַטּוֹב (ע"ב מֵהַשְּׂמִיטוֹת):

אין מצוה שלא נכללו שם עשר ספירות. בתבה
 - (בראשית ו) תחתים שנים ושלישים תעשה,
 להכליל בה פתנים ליום וישראלים. תבה שכינה
 עמקם, תורת ה', היא רביעית ההין, ה' רביעית.
 ומשלת ביה"ו, להשלים בו יהו"ה. ועשר דרגות
 שנכללו בו, שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א. להתקיים
 בהם בישראל, (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם
 וגו', (שם יד) פנים אתם לה' אלהיכם. שם זה שלטונו
 בצלם האדם, ועל כל איבר ואיבר שלו.

מצוה אחר זו לדון בדיני הנגבים, שנאמר דנים
 ונגבים אינם מעונים שחיטה, אלא
 אסיפתם היא המתרת אותם. כך בעלי המשנה,
 אינם צריכים שחיטה, אלא שנאמר בהם (בראשית מט)
 ויגוע ויאסף אל [על] עמיו. מה דני הים חיותם ביים,
 אף תלמידי חכמים בעלי המשנה חיותם בתורה,
 ואם נפרדים ממנה, מיד מתים. התנין (התנאים) של
 המשנה, שבה התרבו תניני הים. ואם אלו
 שביבשה יעלו (יפלו) למים ולא יודעים לשחות, הם
 מתים. אבל אדם שהם בעלי קבלה, הם למעלה

מִכָּלֶם, בָּהֶם נֹאמֵר (בראשית א) וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף
 הַשָּׁמַיִם, שָׁהֶם בְּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה, תַּנְיָנִים, (יחזקאל כט)
 הַתַּנְיָנִים [ז] הַגְּדוֹל, נָחַשׁ פָּרִיחַ, פִּנְגָד (שמות כו) וְהַפָּרִיחַ
 הַתֵּיבֵן בְּתוֹךְ הַקָּרָשִׁים.

בְּזֶמַן שֶׁתַּנְיָנִים בְּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה יֵשׁ בָּהֶם מַחְלָקַת
 וּמְקָשִׁים זֶה עַל זֶה, בּוֹלֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ. וְזֶהוּ
 תַלְמִיד קָטָן שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, חָיֵב
 מִיָּתֵהּ. וְאִם הֵם שְׂוִים זֶה לָזֶה וַיֵּשׁ בָּהֶם מַחְלָקַת
 וְקִשְׁיָה, נֹאמֵר בָּהֶם פִּסּוּף, (במדבר כא) וְאֵת וְהֵב
 בְּסוּפָה, וּפְרָשׁוּהָ אֲהַכָּה בְּסוּפָה.

בֵּין כָּךְ תְּרֵי דָג גְּדוֹל הוֹדֵמָן אֵלָיו וְאָמַר, רוּעָה
 הַנְּיָאֵמָן, (שם כד) אֵיתָן מוֹשְׁבָךְ וְשִׁים בְּסַלְעַ קַנְיָךְ.
 תַּנְיָא שְׁמַסִּיעַ לָךְ, שְׁתַּרֵּי דָגִים בְּסַלְעַ תַּקֵּן שְׁלָחָם,
 אֵיתָן בְּהַפּוּף - תַּנְיָא. אֵיתָנִים בְּהַפּוּף אוֹתִיּוֹת -
 תַּנְיָאִים. הַשְּׁמֵר מֵהֶם, שְׁתַּרֵּי אֶתָּה כְּבֹד פָּה וְכְבֹד
 לְשׁוֹן, וּמִי שְׁרוּצָה לְתַחְזִיק בְּסַלְעַ שְׁלֵ דְגֵי תַיִם, שְׁלֵ
 בְּעֲלֵי הַמַּשְׁנָה, שָׁהֶם תַּנְיָאִים, צָרִיךְ לְהִיּוֹת תַּקִּיף,

לְשׁוֹן מְחַדָּדַת חֲרִיפָה, לְנִקְבַּ עַד שְׁמֹנֵיעָה לְתַהוֹם
הַגְּדוּלָה שֵׁשׁ.

כִּי עוֹד ^(דף רעט ע"א) חֲזוֹן לְמוֹעֵד וַיִּפַּח לִקְוֹן וְלֹא יִכּוֹב
(חבוקק ב). וּפְרָשׁוּהָ שְׁפָסוּק זֶה נוֹקֵב וַיִּוֹרֵד עַד
תְּהוֹם רַבָּה. מִיְהוּ שִׁיּוֹרֵד לְתַהוֹם רַבָּה לְמִצָּא זְמַן
זֶה? אֵלֶּא אַתָּה, שְׁנֵאמַר בְּךָ (תהלים לו) צְדָקָתְךָ
כְּחַרְרֵי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה. כִּמְהַ בְּעֵלֵי מִשְׁנָה
שָׂרְצוּ לְרָדַת לְעֵמֶק הַהֶלְכָה לְמִצָּא שָׁם אֶת קִוֵּן
הַגְּאֻלָּה, וַיִּרְדּוּ שָׁם וְלֹא עָלוּ. וַיֵּאֶף עַל גַּב שְׁלֹשׁוֹנָם
הִיטָה כְּפִטְיִשׁ יְפוּצִין סְלַע, חָלַשׁ הַפִּטְיִשׁ שְׁלָהֶם
לְנִקְבַּ בְּאוֹתוֹ סְלַע. וּמִי שְׁנִקְבַּ שְׁלוֹ בְּאוֹתוֹ סְלַע
בְּלֹא רִשׁוּת, בָּא נְחָשׁ לְנִשְׁךְ אוֹתוֹ. וַיֵּשׁ אַחֲרֵים
שְׁנִקְבוּ אוֹתוֹ, עַד שְׁתַּנְּיֵעוּ לְתַהוֹם רַבָּה, וְלֹא עָלוּ
מִשָּׁם.

וּבְזִמְן שְׁתַּנְּקַב פְּתוּחַ, כָּל מִי שְׁתַּהֵיחַ נוֹפֵל שָׁם, לֹא
תֵּה עוֹלָה. וּמִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד נָפַל שָׁם עִם
מִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. שְׁאַחַד הוּא (זכריה ט)
עָנִי וְרַכֵּב עַל
חֲמוֹר, וַאֲחַד הוּא (דברים לג) בְּכוֹר שׂוֹרוֹ, זֶה מִשִּׁיחַ בֶּן

יֹסֵף. וְזָהוּ (שמות כא) כִּי יִכְרֶה אִישׁ בּוֹר וְלֹא יִכַּסֵּנוּ
 וְנִפְלֵ שָׁמָּה שׁוֹר אִו חֲמוֹר. וְלִכֵּן נִקְרָא הַמְּשִׁיחַ בַּר
 נְפִלִי. וְהִיא נִפְלָה אֲחֵרֵיהֶם, וְנֶאֱמַר עָלֶיהָ, (עמוס ה)
 נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם פְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. וְאַתָּה הוּא
 בַּעַל הַבּוֹר יִשְׁלַם כְּסָף יָשִׁיב לְבַעֲלָיו (שמות שם). וְהַמֵּת
 יִהְיֶה לוֹ - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף שְׁעֵתִיד לְהַחֲרֹג.

יֵרֵד בְּגִלְלוֹ. שְׁוֹרָאֵי אַרְבַּע גְּלִיּוֹת הָיוּ. שְׁלֹשׁ כְּנָגֵד
 שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת הָאֲגוּז, שְׁהֵם: תָּהוּ - קוֹ יֵרֵק,
 קְלָפָה יֵרֵקָה שֶׁל הָאֲגוּז. שְׁנֵי פָהוּ - אֲבָנִים
 מְפֻלְמוֹת, שְׁהֵם סְלָעִים חֲזָקִים, שְׁבַעֲלֵי הַמְּשָׁנָה
 פְּסָקוּ מֵהֶם בְּמָה פְּסָקוֹת, וְלִקְחוּ אוֹתָם לְהוֹצִיא
 מִיָּם שֶׁל הַתּוֹרָה, וְלִכֵּן נִקְרָאוּ אֲבָנִים מְפֻלְמוֹת,
 שְׁמֵהֶם יוֹצְאִים מִיָּם. קְלָפָה שְׁלִישִׁית, דְּקִיָּקָה, גְּלוֹת
 שְׁלִישִׁית, שְׁתֵּיתָה קִטְנָה, וְזָהוּ וְחֲשָׁד. גְּלוֹת רְבִיעִית
 - תָּהוּם רְפָה, חֲלָל הָאֲגוּז. וְזָהוּ (בראשית א) וְחֲשָׁד עַל
 פְּנֵי תָהוּם.

וְנִקְרָא בּוֹר, שְׁנִפְלֵ שָׁמָּה שׁוֹר, זֶה שְׁכַתּוֹב בְּיוֹסֵף
 (דברים לג) בְּבוֹר שׁוֹרוֹ תָּדַר לוֹ, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ

(בראשית לו) וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַכְּרָה, נִקְבָּה רָעָה. וְהַבּוֹר
 רַק - זָכָר (דבּוּר), רַק בְּלִי תוֹרָה, אֲבָל נְחָשִׁים
 וְעֶקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ. וְזוֹ הַנְּלוֹת הֶרְבִּיעִית, דוֹר שֶׁל
 רָשָׁעִים מְלֵא נְחָשִׁים וְעֶקְרָבִים, רַמָּאִים בְּנְחָשִׁים
 וְעֶקְרָבִים, שְׁעוֹקְרִים דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ וְדָנִים לְשָׁקָר,
 עֲלֵיהֶם נֵאמַר (איכה א) הָיוּ צָרִיחַ לְרֹאשׁ.

וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ (שמות ב), שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 הַמְעַרְבִים בְּרָשָׁעִים הִלְלוּ, עָרַב רַב, וְזֶה בְּסוּף
 הַנְּלוֹת. וּמִשׁוֹם כֹּךְ גִּזַּן הַנְּלוֹת נֹקֵב עַד תְּהוֹם רַבָּה.
 וְרוּעָה הַנְּאָמָן, תְּהוֹם הוּא הַמְּנֹת בְּהַפּוֹד אוֹתֵינוּ,
 וְאֵין מְנֹת אֵלָּא עֲנִיּוֹת, אַתָּה יִרְדֹּת שָׁם. וְחָרִי זֶה
 הַתְּבַרֵּר לְמַעַלָּה לְפָנַי הַתְּנָאִים וְהַאֲמוּרָאִים, וְכֻלָּם
 יוֹרְדִים בְּגִלְגֵּלָה לְתַהוֹם לְסַיֵּעַ לָהּ.

וְאַתָּה תִּנְיָא שְׁמַיִעַ לָהּ יוֹתֵר מִכֻּלָּם, מִשׁוֹם
 שְׂאֵתָה לְוִיָּתָן (נְחָשׁ בְּרִית) שֶׁל יָם הַתּוֹרָה,
 בַּעַל כָּל הַדְּגָיִם נִקְרָא לְוִיָּתָן, עַל שֵׁם הַתּוֹרָה
 שְׂנַאֲמַר בָּהּ (משלי א) כִּי לְוִיָּת חַן הֵם לְרֹאשָׁהּ, וּבָךְ
 (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. אָדָם - שְׂנַאֲמַר בּוֹ

(כמדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל, וּבְאָרוֹ בַּעֲלֵי
 הַמִּשְׁנָה, אִין הַתּוֹרָה מִתְקַיְמָת אֵלָא בְּמִי שְׁמִמִּית
 עֲצָמוֹ עֲלֵיהָ, וְאִין מִיתָה אֵלָא עֲנִיוֹת. וּבְהִמָּה - אֵלוֹ
 עַמֵּי הָאָרֶץ, שְׁהֵם נִכְפִּים כְּמוֹ סוֹם וּפְרָד תַּחַת
 בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה.

בֵּין כָּךְ הָרִי (כ"א) הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה. פָּתַח הַרוּעָה
 הַנְּאֻמָּן וְאָמַר, בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מַהוּ לוֹיִתָּן?
 אָמַר לוֹ הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, זֶהוּ שְׂדֵרְנָתוֹ עֲמוּד
 הָאֲמֻצְעִי, וְצַדִּיק, שְׁנֵאמַר בּוֹ גּוֹף וּבְרִית נְחֻשְׁבִים
 לְאַחֵד. וְהַתְנַדֵּל בָּיָם זֶה, שְׁהִיא הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, יָם,
 שְׂפָה מְיַחֲדִים אֶת הַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא כ"ה כ"ה
 אוֹתִיוֹת, שְׁהֵם יָם בְּחֻשְׁבוֹן, וְהוּא כָּהֵ. אָמַר רוּעָה
 הַנְּאֻמָּן, וְדַאי שְׁלוֹיִתָּן שְׁעוֹמֵד עַל שְׂפַת הַיָּם
 וְהָעוֹלָם עוֹמֵד עַל סִנְפִירָיו, זֶה צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם,
 שְׂכָל הָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו. אָמַר הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה,
 אֲשֶׁרִי חֶלְקֶךָ רוּעָה הַנְּאֻמָּן.

בַּת קוֹל בְּגִלוֹת, עַד שְׁתַּבֵּא אֶתָּה אֵלֶיָּה, שְׁאֶתָּה
 קוֹל שְׁלָה, שְׂכָל אִשָּׁה בַת בַּעֲלָה, כְּמוֹ

נִאמַר וְתָהִי לוֹ לְבַת. מֵאֲרֻשָׁתָּהּ הִיא לָךְ, וְעַדִּין לֹא עָשִׂיתָ (בְּנִסְתָּ) עִמָּה לְחַפָּה.

נִאמַר (דברים כב) צִעֲקָה הִנְעַר[ת] הַמֵּאֲרֻשָׁה וְאִין מוֹשִׁיעַ לָהּ. כִּךְ הַשְׂכִּינָה, הָאִם שְׁלָה (הַעֲלִינָה), צוֹעֲקָתָ עַל בְּנָה וְאִין מוֹשִׁיעַ לָהּ, עַד שְׂיָבֵא הָעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי בְּשִׁבְלָהּ, שְׁהוּא מוֹשִׁיעַ, שְׂבַגְלָלָהּ נִאמַר (זכריה ט) תִּנָּה מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשָׁע. הוּא מוֹשִׁיעַ לְמַעַלָּה, וְאַתָּה לְמַטָּה. וּמִשׁוֹם שְׂאֵתָה בְּדַמּוֹתָי, נִאמַר כִּךְ, (דברים ה) וְאַתָּה פֶּה עֹמֵד עַמּוּדִי. שְׂכַל יִשְׂרָאֵל תִּזְרוּ לְאַהֲלֵיהֶם, וְאַתָּה לֹא, עַד הִנְאָלָה הָאֲחֵרוֹנָה. וּמִי גַרַם אֶת זֶה? עַרְב רַב, שְׂבַגְלָלָם (שמות לב) וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלְּחָת. וּמֵאֲוֹתָהּ שָׁעָה נִפְלָה וְלֹא נִנְאָלָה מֵעַרְב רַב, שְׂפָתָם נִאמַר (שם יב) וְגַם עַרְב רַב עָלָה אִתָּם. בְּכָל זֶה לֹא נִפְרְדוּ מִיִּשְׂרָאֵל, וְשִׁפְחָה מִגְּבֻרָתָהּ, עַד הִנְאָלָה הָאֲחֵרוֹנָה.

אַתָּה בֶּן תַּמְלָךְ, כִּמּוֹ שְׁלָךְ נִאמַר בְּעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי (דף רעט ע"ב) בְּכָל, תְּדוּחַ שְׁלָךְ בְּתְדוּחַ שְׁלוֹ תְתִיחַ בְּשִׂיבֵא לְגֵאל אֶת בְּלָתוֹ, (תהלים יט) וְהוּא בְּחֻתָּן יֵצֵא

מִחֶפְתּוֹ וְגו'. שְׁחֵרֵי לְבוּשֵׁיהָ בְּגָלוֹת חֲשׂוּכִים, וּבְזִמְנָא
 שֶׁהִיא מִתְלַפֶּשֶׁת בָּהֶם, הִיא אוֹמֶרֶת, (שיר השירים א) אֵל
 תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחֵרְתָרְתָּ. וְהִקְלַפּוֹת תִּלְלוּ יָהּ
 מִשְׁחִית אֵף וְחָמָה, נִקְבָּה רָעָה, שְׂפָחָה רָעָה,
 שְׂבַתָּאִי, (משלי ל) וְשְׂפָחָה כִּי תִירָשׁ גְּבֻרָתָהּ, שֶׁהִיא
 שֹׁבֵת תִּמְלִכָתָהּ. מִשְׁחִית אֵף וְחָמָה סוֹבְבִים אֵת
 שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת.

וְלֹא עוֹד, אֵלָּא מָה שְׁחֵיֲתָה בַּת הַמֶּלֶךְ, י' עַל
 הו"ה, שְׂכָלוֹלִים בְּאֲבוֹת - ה' רֵאשׁוֹנָה
 בְּאֲבָרָהֶם, ה' שְׁנִיָּה בְּיִצְחָק, ו' בְּיַעֲקֹב, וְהִיֲתָה י'
 רֵאשׁ עֲלֵיהֶם. נֹאמֵר (איכה ה) נִפְלָה עֲטָרַת רֵאשֵׁנוֹ.
 וְהִמְשִׁילוּ רַבּוֹתֵינוּ מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שְׁחֵיֲתָה לוֹ עֲטָרָה
 עַל רֵאשׁוֹ, וְאֵילָן יָפֵה לְפָנָיו. בָּאָה לוֹ שְׂמוּעָה רָעָה
 - תֵּרִים הָעֲטָרָה מֵעַל רֵאשׁוֹ, וּמָה שְׁחֵיֲתָה י' עַל
 הו"ה, י' לְמַעְלָה, תּוֹר הוּה"י, י' לְמַטָּה. וְלִכֵּן אָמַר
 דָּוִד, (תהלים קיח) אֶבֶן מֵאֶסוֹ הַבּוֹנִים הִיֲתָה לְרֵאשׁ פְּנֵה
 מֵאֵת ה' הִיֲתָה זֹאת.

קום רועה הנאמן, קח אבן זו בידך, שנאמר בה
 (זכריה ג) על אבן אחת שבעה עינים, לשפר
 קלפת האנוז. שחרי כמה רועים פרנסי הדור
 התפנסו על האבן הזאת, שהיא סלע שלך להוציא
 מים משם, שכלה שלך מעין החכמה בסלע הזה,
 שנביעתו בתורה בסודות נסתרים אין סוף, ועליה
 נאמר (איוב כח) ותחכמה מאין תמצא.

וכל הנקף שלהם להעביר את הקלפה שלמעלה,
 וכשמניעים לקלפה השנייה, שהיא חזקה,
 היא קשה להם, ומכים בה כל ימיהם בלם
 בלשונם, שהיא חזקה כמו פטישים, ואין להם
 רשות להוציא ממנה מים, אלא הטפות הללו
 שיצאו על ידך בזמן שנאמר בה (במדבר כ) ויד את
 הסלע במטהו פעמים. ובמכה השנייה יצאו
 הטפות הללו, ואלו הם רמזים של חכמה, רמזים
 של קבלה, שהם בחגיגה, ושאר המשיניות. ומהאבן
 הזאת אין מי שיוציא חכמה, שהיא מבפנים, שאין
 לה סוף, (שהוא המוח מבפנים) חוץ ממך, שנאמר בך
 הלכה למשה מסיני.

פֶּתַח רוּעָה הַנְּאֻמָּן וְאָמַר, סָבֵא סָבֵא, יֵשׁ סֹלַע וְיֵשׁ סֹלַע, יֵשׁ אֶבֶן וְיֵשׁ אֶבֶן. יֵשׁ אֶבֶן שֶׁל שֵׁם שֶׁל יְהוָה, וְעָלֶיָּהּ נֹאמַר (דניאל ב) וְהָאֶבֶן שֶׁהִכְתָּה אֶת הַצֵּלָם נַעֲשִׂית לְחַר נְדוּל. וְיֵשׁ אֶבֶן שֶׁהִיא (ויקרא כו) אֶבֶן מִשְׁכֵּית, שְׂאִינ שֵׁם נְבִיעַת מִי הַחֲכֵמָה וְלֹא דְבוּר.

אֲלֵא אֶבֶן שֶׁהִיא סֹלַע שֶׁל מֹשֶׁה, עָלֶיָּהּ נֹאמַר (במדבר ט) וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסֹּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמִינו, שֶׁהִיא בַּת קוֹל, וְלֹא תְלוּי בַּת אֲלֵא דְבוּר וּפְיוֹם. אֲבָל שִׁפְחָה סֹלַע אַחַר, שֶׁנִּקְרָאָה (קלָּפָה) מִשָּׁנָה נִקְבָּה שֶׁל עֶבֶד נֶעַר. עָלֶיָּהּ נֹאמַר, (משלי כט) בְּדַבְרִים לֹא יוֹסֵר עֶבֶד. אֲלֵא שְׂמַפִּים וּמְשַׁבְּרִים מִמְּנָה פְּמָה בְּסִקוֹת, וּמְלַקְטִים אוֹתָם, וְנִקְרָאוּ לְקוֹטוֹת. וְעַל שְׂמְלַקְטִים אוֹתָם נִקְרָאוּ לְקוֹטוֹת, בְּלִי נְבִיעַת חֲכֵמָה וְקַבְּלָה.

אֲבָל סֹלַע שְׁלִי הִיא בַּת הַמְּלֶךְ, בְּשִׁבְלָה נֹאמַר וּדְבַרְתֶּם אֶל הַסֹּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמִינו, בְּדְבוּר וּפְיוֹם, כְּמוֹ בַּת הַמְּלֶךְ. וּמִשּׁוֹם שֶׁהִכְתִּיתִי בַּת,

לְקִיּוֹתַי עֲלֶיךָ, וְנִגְזַר עָלַיִנוּ מָוֶת. שְׁמִי שְׁמֶסֶרֶב
 לַמַּלְכָּה, חָיִב מִיָּתֶה. כָּל שֶׁכֶּן לְמִי שְׁמִכָּה אֶת בַּת
 הַמֶּלֶךְ. וְלִכֵּן נִגְזַר עָלַי שְׁלֹא אֶכְנֶס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
 וְאֲנִי קָבוֹר בְּאֶרֶץ נְכַרְיָה וְנִעְבְּרָה מִמֶּנִּי. וְנֹאמַר
 (שְׁמוּאֵל-ב כג) וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשָּׁבֶט. וְהַשָּׁבֶט תְּוָה הוּא אֶחָד
 מִן הַשָּׁבָטִים שְׁלִי, שְׁאֲנִי עֲתִיד לְרִדֵּת לְשֵׁם לְהִיּוֹת
 עִם יִשְׂרָאֵל בְּנִלוֹת. וְהַכֹּל נִרְמָו, וּבְמָקוֹם אֶחָד
 פְּרִשׁוּהָ חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה.

שְׁבִיבַת הַמֶּקֶדֶשׁ וְשֵׁם הַמַּשִּׁיחַ נִקְרָאוּ בְשֵׁם יְהוֹ"ה.
 וְזֶה אַרְבַּע פְּנֵי אָדָם, וְהֵם שְׁבֶט לְוִי, הֵם
 יֵצְאוּ מִחַיּוֹת שְׁהֵם שְׁאָר הַשָּׁבָטִים, וְנִכְנְסוּ בְּחֻלְקוֹ
 שֶׁל אָדָם, שְׁהֵם אַרְבַּע פְּנִים שְׁלוֹ. וּמִשָּׁה הוּא אָדָם
 בְּדַמּוֹת שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם תְּרֵאשׁוֹן שְׁלִמְעֵלָה. (משלי ל)
 מִה שְׁמוֹ וּמִה שֵׁם בְּנוֹ. וּמִשׁוּם זֶה בְּהַנִּים וּלְוִיִּם,
 מְזוּזָם עַל יְדֵי שֶׁהַמֶּלֶךְ אוֹכֵל בְּשֶׁלְחָן, וְשְׁאָר חֵילוֹת
 הַמֶּלֶךְ, לְכֹל אֶחָד נוֹתְנִים לוֹ לְאֹכֵל בְּבֵית מוֹשְׁבּוֹ.
 וְרוּעָה הַנֶּאֱמָן הוּא כְּמוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ, קָרוֹב לַמֶּלֶךְ
 יוֹתֵר מֵאֵלוֹ שְׁאוֹכְלִים לְשֶׁלְחָנוֹ, שְׁאִין מִי שְׁפֵת־קָרֵב
 לַמֶּלֶךְ מִכֹּל בְּנֵי הַמַּלְכוּת כְּמוֹ בְּנוֹ.

קָם הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה וְאָמַר, סָבֵא סָבֵא, בְּדַבְרִים
 שְׁלֶךְ נֹדַע מִי אֶתָּה. אֶתָּה הוּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן.
 מַה שָּׁמוֹ, נֹאמַר עֲלֶיךָ. מַה שֵּׁם בְּנוֹ, נֹאמַר עַל רוּעָה
 הַנְּאֻמָּן. וּבְשׁוֹם שֶׁהוּא חֲדָשׁ כַּמָּה חֲדוּשִׁים בַּתּוֹרָה,
 מְעַתְּדָת לָךְ חֲדוּהָ, שְׁבִין חֲכָם יִשְׁמַח אָב (משלי י').

רוּעָה הַנְּאֻמָּן, בְּפִרְשָׁה זֶה נִזְכָּרָה הַתְּכַנְסוֹת שְׁלֶךְ
 לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁכַתּוֹב (דברים לד) (דף רפ ע"א) עֲלֶה
 אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר נָבוֹ וְגו'. וְרֵאִיתָ אוֹתָהּ
 וְנֹאסַפְתָּ אֶל עַמֶּךָ וְגו'. כֹּאשֶׁר נֹאסַף אֶחָרָן אֶחֱיָהוּ
 וְגו' (שם). וּבְפִרְשָׁה זֶה יֵשׁ לָךְ לַחֲזוֹר לְעוֹלָם, וּלְהַחְיִיתָ,
 וּלְהַכְנִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּלְהַתְּחַבֵּר בְּפִרְשָׁה זֶה
 בַּבִּלָּה שְׁלֶךְ, שְׁכַתּוֹב בָּהּ (במדבר כה) הִנְנִי נֹתֵן לֹו אֶת
 בְּרִיתִי שָׁלוֹם. וְלָכֵן לֹא אָמַר לָךְ הַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא
 כָּאֵן יָד, אֵלָּא עֲלֶה. שְׁמַמְנוּ אֶתָּה תַכְנִים לְאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל.

וְמַה שֶׁאָמַר בָּךְ, (דברים לד) וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה, אוֹי לְאוֹתָם אֲטוּמֵי לֵב, סְתוּמֵי
 עֵינַיִם, שְׁלֹא יוֹדְעִים קְבוּרָתָךְ, שְׁהִיִּת אֶתָּה מְבַקֵּשׁ

רַחֲמִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא יִכְנִים אוֹתְךָ
 לְאוֹתָהּ קְבוּרָה שְׁבֵה אֶתָּה נִקְרָא מֵת. זְהוּ שְׁכַתוֹנָה
 (יהושע א) מֵשֶׁה עֲבָדִי מֵת. וְאוֹתָם טַפְשִׁים אוֹמְרִים,
 וְכִי מֵשֶׁה הָיָה מִפֶּיֶךָ מִמִּיתָה, לְצֵאת מִהָעוֹלָם הַזֶּה
 לְעוֹלָם הַבָּא, כִּשְׂאֵר הַבְּרִיּוֹת?! וְהֵם לֹא יוֹדְעִים
 שְׁקְבוּרָתְךָ וּמִיתָתְךָ אֵיךְ הִיא.

שְׁכַךְ פְּרִשׁוּהָ חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמִתִּי חוּץ לְאֶרֶץ
 אֲיִנָּם חַיִּים. לֹא אָמְרוּ שְׂאִינָם עֲתִידִים
 לְהַחְיֹת, שְׂאֵלְמַלְא כֶּף הָיוּ כּוֹפְרִים בְּתַחֲתֵת
 הַמַּתִּים. אֵלֶּא כָּאן סוּד נְדוּל. קְבוּרָתוֹ בְּצֶלֶם שְׂאִינֵנו
 חֲגוּן לוֹ, שְׁחִיא (תהלים סג) אֶרֶץ צִיָּה וְעֵינָה בְּלִי מַיִם,
 וְאֵין מַיִם אֵלֶּא תוֹרָה, וּבָהּ (ישעיה נג) לֹא תֵאָר לוֹ וְלֹא
 תִדָּר. וְכִי שְׂרוּאָה אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ צֶלֶם - וְנִרְאָהוּ וְלֹא
 מִרְאָה וְנִחְמְדָהוּ. וְלִכֵּן נִבְוֵאת יִשְׁעִיָּה (שם נב) הִנֵּה
 יִשְׁכִּיל עֲבָדִי, רוּמוֹ עָלָיו.

וּמִשּׁוּם אוֹתָהּ קְבוּרָה הָיָה מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים שְׁלֵא
 יָמוּת שָׁם בְּחוּץ לְאֶרֶץ, לְפִי שְׁחָהּ בְּאֶרֶץ
 צִיָּה רָעַב וְעֵינָה וְצָמָא בְּלִי מַיִם, שְׁחִיא תוֹרָה. וְלִכֵּן

נֹאמַר עָלָיו, עֲלֵה אֶל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה. מִשְׁפְּלוֹתָיו
 הִרְאָה לוֹ אֶת מַעְלָתוֹ. אִף עַל גֵּב שְׂאֵתָה קְבוּר
 בְּמָקוֹם שְׂלֵא הַגּוֹזֵן לָךְ, עָרֶם בְּלִי לְבוּשִׁים שְׁלָךְ,
 שְׁהֵם עוֹר וּבָשָׂר (תְּלִישִׁינִי), נָע וְנָד מִמָּקוֹמָךְ וּמִטְּלָטֵל
 וּגוֹלָה, הֲרִי פִנְחָם שְׁעֵשִׂיתָ עִמּוֹ טוֹב, שְׁעֲלִיךְ נֹאמַר
 (במדבר כה) הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם, הֲרִי הוּא
 יַעֲשֶׂה עִמָּךְ טוֹבָה, וְכוּ תִסְתַּלֵּק, בְּפִרְשָׁה שְׁלוֹ. שְׁבֹה
 תַכְּלֵה שְׁלָךְ, שָׁם תִּתְיַחַד עִמָּה בְּחֻתָּן עִם כְּלָתוֹ.

שְׁתֵּרִי אֶתָּה (תוֹעֵלֶת גְּדוּלָה לְיִשְׂרָאֵל בְּקְבוּרָתָךְ), אִם לֹא תִיִּית
 קְבוּר מְחוּץ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, מְחוּץ לְכָל
 שְׁלָךְ, לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים מִחֲנֻלוֹת, וּבְגִלְלָךְ
 נֹאמַר (ישעיה נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ. נַעֲשִׂיתָ חֵל
 מִשׁוֹם חֲטָא וּפְשַׁע שְׁל יִשְׂרָאֵל בְּקְבוּרָה שְׁלָךְ,
 שְׁנֵאמַר בְּךָ (דברים לד) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּנִי. וְמָה כְּתוּב
 בְּקְבוּרָתְךָ? (ישעיה מ) וְכֹל גֵּיָא יִנְשָׂא. כָּל שְׁפֵל וְנִמּוּךְ
 יִנְשָׂא בְּגִלְלָךְ, שְׁהֵם יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם שְׁפֵלִים מְכֹל
 אָמָה וְלָשׁוֹן. וְכֹל הַר וְגִבְעָה יִשְׁפְּלוּ, שְׁהֵם הַרְשָׁעִים
 וְגַסֵּי הַרוּחַ.

וְזָהוּ וּבְחִבְרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ. בְּחִבּוּר שְׁהַתְּחִיבֵר עִמָּנוּ
 בְּגִלוֹת, נִרְפָּא לָנוּ. שְׂאֵתָהּ הוּא כְּשֶׁמֶשׁ
 שְׂמֵאִיר, שְׂאֵף עַל גַּב שְׂמֵת־כַּיִם בְּלִילָה, מֵאִיר הוּא
 לְלִבְנָה וּלְכָל הַכּוֹכָבִים וְהַמְּזֻלוֹת. כִּי אֵתָהּ מֵאִיר
 בְּכָל פְּעָלֵי הַלְכוֹת וְקַבְלוֹת. וְלִי נִשְׁקִים בְּנִסְתָּר,
 כְּמוֹ מִבּוּעַ שְׂמֵשֶׁקָה אֵת הָאֵילָנוֹת תַּחַת שְׂרָשֵׁיהֶם
 בְּנִסְתָּר עַד שְׁהַתְּפַקְעוּ מִיָּמָיו בְּגִלוּי. וְזָהוּ שְׂכַת־וֹב
 (משלי ה) יִפּוּצוּ מֵעֵינֵינִתִּיךָ חוּצָה.

שְׂאֵתָהּ הוּא גַם כִּי, כְּמוֹ שְׂמֵשׁ שְׁהוֹלֵךְ בֵּימֵי
 הַחֲרָף תַּחַת הַמְּבּוּעִים, וּכְשֶׁמִּנְיָעָה
 הַנְּאֻלָּה, תַּתִּיחַ כְּמוֹ שְׂמֵשׁ שְׁהוֹלֵךְ בְּקִיץ לְמַעַלָּה
 מֵהַמְּבּוּעִים, וְיִהְיוּ צוֹנְנִים בְּרַחֲמִים. שְׂכַשְׂאֵתָהּ
 תַּחֲתֵיהֶם, הֵם חַמִּים בְּדִין. כִּי רוּעָה תַּנְּאֻמָּן וַיִּבְרַךְ
 אֵת הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְאָמַר, וַדַּאי אֵתָהּ הוּא
 שְׂמֵאִיר לִי בְּזִמְנֵי שְׂנַאֲמַר עָלַי (בראשית כח) כִּי בֵּא
 הַשְּׂמֵשׁ. כְּבָה הַשְּׂמֵשׁ, שְׁהַתְּשִׁיךְ אֵת אֹרֹנוּ. יְהִי רָצוֹן
 שְׁה' יֵאִיר שְׂמוֹ עָלֶיךָ.

וְעוֹד אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְדַאי אַתָּה הוּא
 הַכֹּל, שֶׁאָמַר (במדבר יב) אִם יְהִיָּה נְבִיאָכֶם וְגו'.
 וְלִכֵּן כְּשֶׁתִּנְלָתָה הָאֵם הָעֲלִיזָה לָךְ, אָמַרְתָּ (שמות
 ט) אֲסֵרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמְּרֹאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה מִדּוֹעַ
 לֹא יִבְעַר הַסֵּנֶה. מִשּׁוֹם שֶׁהִיא רַחֲמִים, נֹאמַר כָּה
 לֹא יִבְעַר הַסֵּנֶה.

וְחַמְשָׁה אֹרוֹת יֵשׁ לָהּ, שֶׁנִּקְרְאוּ קַרְנֵי הַחֲמָה, עַד
 הוֹד. וּמִשָּׁם וְעַד הוֹד הָיוּ מְאִירִים בָּךְ,
 רוֹעֵה הַנְּאֻמָּן. וְזֶהוּ וְנִתַּן הוֹד לְמֹשֶׁה, לְהוֹדִיעַ שְׁכָלָם
 נִתְּנוּ לָךְ, אֲפִלּוּ עַד הוֹד. וְלִכֵּן פָּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֲמָה.
 וְחַמְשָׁה אֵלֶּה עוֹלָיִם לְחַמְשִׁים שְׁעָרֵי בֵינָה.

וּבְחַמְשָׁה אֵלֶּה נֹאמַר שָׁהֵם חַמְשָׁה אֹר שֶׁל יוֹם
 הָרֵאשׁוֹן, שָׁהֵם כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת
 שֶׁל הַיָּמִין נִרְאוּ לָךְ בַּסֵּנֶה. מִשּׁוֹם שֶׁאַתָּה עֲתִיד
 לְהוֹצִיא אֶת יְרֵעַ אַבְרָהָם מִהַגְּלוּת, שֶׁהוּא יִרְגֵּת
 (אַבְרָהָם) יָמִין. וּמִשָּׁם בֵּינָה, הִיא רַחֲמִים גְּמוּרִים, הֵיךְ
 הַגְּדוּלָּה. (אגל) מִצַּד הַגְּבוּרָה, הֵיךְ הַחֲזָקָה, חַמְשָׁה
 רְקִיעַ בְּיוֹם שְׁנֵי, כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת הַשָּׁמַיִל.

אָבֵל מֵצֵד דְרַגְתָּךְ - (שמות יד) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ בְיַד
 רָמָה. שְׁנוּף וְשֵׁתִי זְרוּעוֹת וְשֵׁתִי שׁוֹקִים כְּנֶגֶד חֲמִשׁ
 אֲצַבְעוֹת, ה' ה' ה'. חֲמִשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁל יַד יְמִין,
 וְחֲמִשׁ שֶׁל יַד שְׂמָאל, וְשֵׁתִי זְרוּעוֹת וְשֵׁתִי (דף רפ ע"ב)
 שׁוֹקִים וְנוּף, שֵׁהֶם חֲמִשׁ שְׁעוּלִים י"ה.

אָמַר לוֹ רוּעָה תִּנְאַמֵּן, בָּרוּךְ אַתָּה לָאֵם הָעֲלִיזְנָה,
 אָבֵל הִי"ה תְּזִה שָׁם לִי"ה ה', מִשׁוֹם מִטָּה
 הָאֱלֹהִים, שֶׁהוּא ו'. וְאָמַר, וַדַּאי כֶּף הוּא. אָמַר לוֹ
 רוּעָה תִּנְאַמֵּן, תִּמְנוּרָה תְּקַדּוּשָׁה, לְחִזּוּק אֶת דְּבַרְיָךְ,
 שֶׁמֵּרָאָה הוּא לְיְמִין, תָּשׁוּב בַּמֵּרְאָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ
(כמדבר יב) בַּמֵּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדַּע. וְתִמְצָא מֵאֲתֵימ
 אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה, שְׁעוּלָה בְּחֻשְׁבוֹן אַבְרָהָם. אָמַר
 תִּמְנוּרָה תְּקַדּוּשָׁה, בְּהַתְּחִלָּה נִרְאָה לְךָ מֵרְאָה זֶה
 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּמֵּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדַּע, וְלֵאחֶר שֶׁאֲמַרְתָּ
(שמות ג) אָסְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמֵּרְאָה הַגָּדֹל תְּזִה,
 שֶׁהוּזְכִּיר בּוֹ חֲמִשׁ פְּעָמִים תִּסְנֶה - כְּעֵת הַתְּנַלְלָה לְךָ
 הַמֵּרְאָה תְּזִה בְּמֵאֲתֵימ אַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה מִצְוֹתָיו,
 שֵׁהֶם בְּחֻמְשָׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. קָם רוּעָה תִּנְאַמֵּן
 וַיִּנְשָׁקוּ וַיִּבְרְכוּ.

אָמַר לוֹ הַמְנוּחָה הַקְדוּשָׁה, הַמְרֵאָה הַזֶּה לְפַעֲמִים
 הוּא בָּאוֹת ה' - הַמְרֵאָה הַגָּדֹל, וְלַפְעָמִים
 הוּא בָּאוֹת ב' - בַּמְרֵאָה אֵלָיו אֶתְוַדַּע, וְלַפְעָמִים
 בְּמִ"ם - (יחזקאל א) מַמְרֵאָה מִתְנִיּוֹ וְלַמָּטָה, וְלַפְעָמִים
 בְּכ' - בַּמְרֵאָה אָדָם עָלָיו, וְלַפְעָמִים בּו' - (שמות כד)
 וּמְרֵאָה כְבוֹד ה', וְלַפְעָמִים לְמְרֵאָה. לֹא תִּהְיֶה לוֹ
 לְהִיּוֹת תּוֹסֶפֶת אוֹת כָּלֵל חוּץ מִב', מִבַּמְרֵאָה. אֲלֵא
 וְדַאי הַמְרֵאָה תִּהְיֶה כָּלוּל הוּא מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, וְכָל
 אוֹת מְרֵאָה סְפִירָה שְׁלֵהָ, כְּמוֹ בַּמְרֵאָה בָּאוֹת ב'
 מְרֵאָה עַל כֶּתֶר, וְכֵן שְׁאָר הָאוֹתִיּוֹת, כָּל אַחַת
 מְרֵאָה עַל סְפִירָה שְׁלֵהָ. וְלֹא צָרִיךְ כָּאֵן לְהַצְרִיחַ,
 וְלַחֲכֹם בְּרַמְיּוֹת.

וְכַמָּה חֲזִיוֹנוֹת יֵשׁ לָהּ, וְדַמְיוֹנוֹת וּמְרֵאוֹת יֵשׁ לָהּ.
 וְהַכֹּל נוֹדַע בְּעֵינַי הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַלֵּב, שֶׁנֶּאֱמַר
 בָּהּ, הַלֵּב יוֹדַע הַלֵּב מִבֵּין. וַיְמַח שְׁאֵמֶר (הושע יב) וַיְכַיֵּד
 הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה, הַדְּמִיּוֹן אֵינּוּ אֲלֵא בְּשֶׁכֶל הַלֵּב,
 וְלֹא בְּדַמְיּוֹן הָעֵינַן. וְהוּא שְׁכָתוֹב (ישעיה מ) וְאֵל מִי
 תְּדַמְיוּנִי וְאֲשׁוּתָה. וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵל. וַיֵּשׁ חֲזִיוֹנוֹת

כְּמוֹ הַחַזוֹנִים בְּכֹכְבִים, אֲבָל חֲזוֹן הַנְּבוּאָה הוּא
בְּחֲזוֹן לַיְלָה.

דְּמִיוֹנוֹת וְחֲזוֹנוֹת, כְּמוֹ הַמְכִין דָּבָר מֵתוֹךְ דָּבָר,
וְהַמְדַמָּה דָּבָר לְדָבָר. אֲבָל מֵרְאֵה,
שֶׁהוּא בְּעֵין הַשֶּׁבֶל, הוּא כְּאוֹר שְׁמַאִיר בְּבַת עֵין.
שֶׁבַת הִיא עֵין שְׁחָרְתָה. (שיר השירים א) שְׁחָרְתָה אֲנִי
וְנִאֲוָה, אוֹר שְׁמַאִיר כִּה אֹתוֹ לִבְנֵי שְׁלֹפְנִים. וְכַת
עֵין זוֹ הִיא נֵר מְצוּחָה, אוֹר שְׁמַאִיר לָהּ מִבְּפָנִים,
וְתוֹרָה אוֹר.

אֲמַר הַמְנֹרָה הַקְדוּשָׁה, הִנְנוּ מֵה שְׁאֵמְרָתִי,
שֶׁכְּעַת בְּתוֹרָה הַתְנַלְתָּ לָךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְשִׁכְיִנְתוֹ, וְזֶהוּ יְהוָה. בְּמֵרְאֵה אֵלָיו אֶתְנַדָּע.
בְּמֵרְאֵה - אֲמַא הָעֲלִיוֹנָה. נֹדַע לָךְ בְּדַעַת. כֵּן י"ה.
בְּחֵלוֹם אֲדַבֵּר כּוּ, אֹת ה"א אֲחַרְוֹנָה.

חֵלוֹם - בְּסֵתוֹם עֵינַיִם, וּמִשׁוֹם זֶה נִקְרָאת
אִם־פִּקְלִרְיָה שְׁאִינָה מְאִירָה. נְבוּאָה הִיא
מֵרְאֵה בְּפִתִיחַת עֵינַיִם. וְשֶׁלְשָׁה גּוֹנִים בְּעֵין כְּנֶגֶד
שְׁלֹשַׁת הָאֲבוֹת, שֶׁכֶּהֱמ מְאִירָה בַת יְחִידָה, שְׁתֵּי

בְּנֵפֵי הָעֵינַי, נִצַּח וְהוֹד. הַמְרָאָה לֹא נִרְאָה אֵלָּא
בָּהֶם, כְּשֶׁהֵם פְּתוּחִים, הוּא מְרָאָה בְּהַקְיִין. וְכִשְׁהֵם
סְגוּרִים, הוּא מְרָאָה בְּחֵלּוֹם.

אָמַר לוֹ רוּעָה תִּנְאַמֵּן, פְּרוּךְ אַתָּה לְקַדּוֹשׁ פְּרוּךְ
הוּא, קוֹם הַשְּׁלֹם מִצּוֹת לְהַאִיר בְּהֵן מְרָאָה
אִיה"ו עֲלִיּוֹן בָּהֶם לְקַדּוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ
הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, י' הִיא בַת עֵינַי, (מְשָׁלִי) כִּי נִרְ
מְצוּה וְתוֹרָה אֹר. ה"ו שְׁמַאִיר בָּה ה', שְׁלֵשֶׁת גּוּנֵי
הָעֵינַי וְשֵׁתֵי בְּנֵפֵי הָעֵינַי. חֲמִשָּׁה אֹר מְאִירִים בָּה
מִבְּחוּץ, ה' עֲלִיּוֹנָה שְׁהִיא אֹר הַמְרָאָה.

השלמה מההשמטות סימן טז

מְצוּה לַיָּבֵם אִשֶׁת הָאָח. וְסוּד זֶה הָרִי בְּאֶרְנוּ,
שְׁהוּא עוֹשֶׂה טוֹב וְאַמֶּת עִם אָחִיו הַמֵּת
שְׁלֹא יִפְרֹת מִהָעוֹלָם הַהוּא. מִשּׁוֹם שְׁאֹתוֹ אָדָם
שְׁמֵת בְּלֹא בָנִים, לֹא עָבַר כֶּתֶל שָׁל בְּרוּל לְהַכְנִים
הַנּוֹךְ הַיִּכַּל הַמְלָךְ. מִשּׁוֹם שְׁכֶתֶל שָׁל בְּרוּל בָּנִים בֵּין
הָעוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הָאֲחֵר, וְאֲחֵר אֹתוֹ הַכֶּתֶל
עוֹמְדִים אֵלָּה וְשֵׁשִׁים רַבּוּא מְלֵאכֵי חֲבָלָה, וְכָלֵם

נִקְרָאִים בְּעֲלֵי מַגְנִים, בְּעֲלֵי אֵיכָה. תְּרַבּוֹת מְשַׁנְּנוֹת
שֶׁל אֵשׁ לֹהֲטוֹת בִּידֵיהֶם.

וְתוֹךְ אוֹתוֹ כִּתְלֵ יֵשׁ (ב) שְׁשִׁים אֶלֶף הַיְכָלוֹת שֶׁל
חֲשָׁד. וְכָל הַיְכָל וְהַיְכָל יֵשׁ בּוֹ חֲלוֹנוֹת
פְּתוּחִים לְגִיהֶנָם. וְכָל אֵלוֹ שְׁלֹא זָכוּ בְּבָנִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כִּי אֲשֶׁר יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ וְהוֹלְכִים לְהַכְנִים לְאוֹתוֹ
עוֹלָם אַחֵר וּפְגַעוּ תוֹךְ אוֹתוֹ כִּתְלֵ, וַיּוֹצְאִים כָּל אֵלוֹ
בְּעֲלֵי מַגְנִים וְשׁוֹרְדִים אוֹתָם, וּמְכַנְּסִים אוֹתָם תוֹךְ
אֵלוֹ הַהֵיכָלוֹת וַיּוֹשְׁבִים שָׁם עַד שִׁינְאָלוֹ.

וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם טוֹעֲמִים טַעַם שֶׁל גִּיהֶנָם, אֵף עַל
גַּב שֶׁהוּא זָכַי, חוּץ מֵאֵם שְׁזִכּוֹתוֹ גְּדוּלָה
וְזִכּוֹת אֲבוֹתָיו. וְאֵלוֹ הֵם שֶׁהִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶם וְלֹא
יָכְלוּ. מִשּׁוֹם שֶׁכָּל אֵלוֹ שְׁלֹא הִתְפַּשְׁטָה מֵהֶם
הַצּוֹרָה שֶׁל מַעֲלָה בְּזֵה הָעוֹלָם, לֹא עוֹלִים תוֹךְ
הָעוֹלָם הַהוּא. וְכָל אֵלוֹ שְׁלֹא הִשְׁתַּדְּלוּ בְּזֵה הָעוֹלָם
בְּבָנִים, כִּי אֲשֶׁר יוֹצְאִים מִזֶּה הָעוֹלָם מִתְקַרְבִּים תוֹךְ
הַכִּתְלֵ הַזֶּה, וַיּוֹצְאִים אוֹתָם בְּעֲלֵי מַגְנִים וְשׁוֹרְדִים
אוֹתָם בְּאֵשׁ לֹהֲטָה.

וְתוֹךְ אֵלֹהֵי הַיִּכָּלֹת יֵשׁ הַיִּכָּל אַחֵד, וְאוֹתוֹ הַיִּכָּל
 נִקְרָא הַיִּכָּל פּוֹעֲלֵי אֶזְרָא, וְלוֹקְחִים אוֹתוֹ
 וּמִכְנִיסִים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ הַיִּכָּל, וְשָׁם נִמְרָד בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם, וְזֶה קִשָּׁה מִיְהִנָּם. אִם יֵשׁ לוֹ גּוֹאֵל - טוֹב,
 וְאִם לֹא - לֹא יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָמִים. וְעַל זֶה כָּתוּב
 (תהלים קכו) אֲשֶׁרִי הַנְּבֵר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת אֲשֶׁפְתוֹ מֵהֶם
 וְגו'. כִּי אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם גּוֹאֵל לְאֵלֹהֵי שְׁלֵא זָכוּ, צָרִיךְ
 לְאוֹתָהּ אִשָּׁה מִמֶּשׁ שֶׁהוּא עֹזֵב שָׁם, בְּמָקוֹם שֶׁנִּפְשׁוּ
 וְרָצוּנוֹ הָיָה שָׁם תָּמִיד וְנִדְבַק בְּרָצוֹן וְהִשְׁתַּוְּקוֹת.
 וְכִי אֲשֶׁר הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם אָחִיו שֶׁל הַמֵּת,
 אוֹתָהּ הַתְּדַבְּקוֹת שֶׁל הַתְּשׁוּקָה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ שֶׁעֹזֵב
 בְּאוֹתוֹ מְקוֹם מִתְעוֹרְרֵת בְּהַתְעוֹרְרוֹת הָאִשָּׁה
 שֶׁמִּתְעוֹרְרֵת אֵלָיו וְאָחִיו שֶׁשָּׁם רָצוֹנוֹ בְּאִחְוָה
 בְּאוֹתוֹ מְקוֹם. אִזּוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת זֶה מִתְעוֹרְרֵת לְאוֹתוֹ
 מֵת בְּאֵלֹהֵי הַיִּכָּלֹת וַיּוֹצֵא מִשָּׁם.

וּמִמְנָה אַחֵד מֵאֵלֹהֵי בְּעָלֵי מַגְנִים בָּא עִמּוֹ, וְחוֹזֵר
 אָדָם לְאוֹתוֹ מְקוֹם וַיָּשׁוּב לְיָמֵי עֲלוּמָיו.
 אוֹתוֹ מִמְנָה קוֹרָא עֲלָיו: אוֹי שִׁיִּצָּא שִׁכְרוּ בְּהַפְסְדוֹ.
 מִי שֶׁהָיָה זָקֵן, חוֹזֵק תִּינּוֹק לְצַחֵק בּוֹ. וְעַם כָּל זֶה,

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְצוֹנוֹ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ מִזְכָּה לְתַקְנֵנוּ
 בְּזֶה הָעוֹלָם, וְזֶהוּ שְׂאֵדוֹנוֹ מִתְרַצָּה בּוֹ. נֶעַר מִשְׁתִּים
 עֲשֶׂרָה שָׁנִים שְׁלֹא הִשְׁלִים לַעֲשָׂרִים אוֹ שֶׁהוּא נֶעַר
 שְׁלֹא נָשׂוּי, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹקֵר אוֹתוֹ, וְשׂוֹתֵל
 אוֹתוֹ לְבִסּוּף בְּצַד אָבִיו בְּקִשְׁי, וְזֶה לֹא הוֹלֵךְ
 לְאוֹתוֹ כְּתֵל.

בֵּין זֶן עָרֵן וְגִיחָנָם יֵשׁ סְלַע אַחֵר, וְזֶה הוּא סְלַע
 הַמַּחְלָקֶת. מִדּוּעַ נִקְרָא כֵּן? מִשּׁוּם שְׁכָל בְּנֵי
 הָעוֹלָם עוֹשִׂים מַחְלָקֶת בְּרַבּוֹנָם עַל אוֹתוֹ נֶעַר.
 וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רּוֹאֶה בּוֹ שְׁלֹא יִצְלִיחַ, שְׂאֵם
 יִתְקַשֶּׁה, לֹא נִנְטַע בְּנִטְיָעָה טוֹב. וְעַתָּה שֶׁהוּא רֵךְ
 וְרֵאִוִי לְעַקְרוֹ, נִיעָקֵר, וְשׂוֹתֵל אוֹתוֹ תַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא.

כִּי אֲשֶׁר נִיעָקֵר, עוֹלָה אֵצֶל אוֹתוֹ סְלַע, וְשָׁם
 הַיְכָלוֹת יְדוּעִים לְאֵלוֹ, וְחִילוֹת וּמַחְנוֹת
 רַבִּים עוֹמְדִים שָׁם שְׂמֵמָנִים עֲלֵיהֶם. וְכֻלָּם בְּחֻשְׁבוֹן
 עוֹמְדִים, וְעוֹמְדִים שָׁם עַד שִׁינְאָלוֹ מִצַּד שֶׁל אָבִיו.
 וְאֵם לֹא אָבִיו, לְעַתִּים עוֹמְדִים לְחַמְשִׁים שָׁנָה,

ועושה בו הקדוש ברוך הוא טובה ונגאל בקרובו
שקרוב לו או אחיו.

וכמה נאלות מזמין הקדוש ברוך הוא לאותו
אדם. הגוף הראשון מה יהיה ממנו?
שאלה שאלו לפני החברים, אם יתקיים אותו גוף
אם לא. אם תאמר שלא יתקיים, וכי יאכדו מעשה
ידיו של הקדוש ברוך הוא! אם תיב היה הרבה
ולא ראוי להתקיים, לא שאלתי. שודאי נאכד ולא
יתקיים.

אבל כמה הם שחוזרים לזה העולם ונתקנו גופם,
מה יהיה ממנו? הגוף שהוא לא נאכד,
שתי הקדוש ברוך הוא לא יאכד מעשה ידיו,
ובריות מזמנות לעשות ממנו. ואלו היו גופים
שחוזרים בלי רוח.

כאשר עתיד הקדוש ברוך הוא להתחיות המתים,
אלו יבנו ויקומו ארבעים יום בלי רוח.
והקדוש ברוך הוא חם עליהם ושולח עליהם רוח
שנושבת בגן עדן, ויקומו על עמדם ויהיו שמשים

לצדיקים שעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. וְאֵלֹהֵי יְמוֹתוֹ כְּמִקְדָּם,
 וְאַחַר כֵּן יִקּוּמוּ לָהֶם, וְעַל זֶה כָּתוּב (קהלת ד) וְשִׁבְחָה
 אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שֶׁכָּבַד מֵתוֹ, מִזְמַן קְדָמוֹן.

כִּי אֲשֶׁר יִקּוּמוּ, יִדְעוּ אֶת קוֹנָם יְדִיעָה שְׂאִינָה
 בְּרוּרָה כְּשֶׁאֵר בְּנֵי אָדָם, וְאֵלֹהֵי שְׂמַשִּׁים
 שֶׁל הָעַם הַקְּדוֹשׁ. בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה עַל אֵלֹהֵי
 הַגּוֹפִים כָּתוּב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֶפְרַיִם
 יִקְיִצּוּ אֱלֹהֵי וְגו' וְאֱלֹהֵי וְגו'. בֵּין צַדִּיקִים בֵּין רְשָׁעִים
 - יִקּוּמוּ, וְעַל זֶה כָּתוּב בָּהֶם בְּאַרְחַ סְתוּם - וְרַבִּים,
 וְלֹא כָתוּב מִי אֵלֹהֵי.

וּמִשּׁוּם כֹּל זֶה, אֵיךְ עַל גַּב שְׂאֵמְרָנוּ שֶׁנִּשְׁכַּרְנוּ - לֹא
 כֵּן. שְׂחַרֵי אֵינן לָנוּ גוֹף מֵאֵלֹהֵי שְׁלֹא יִקּוּמוּ
 מִדּוֹר הַמִּבּוּל וְדוֹר הַפְּלִגָּה, וַיִּשְׁכַּרְנוּ כְּמִקְדָּם. דוֹר
 הַמִּבּוּל מַה כָּתוּב בָּהֶם? כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת
 בְּרַכּוֹ, מִשְׁחִיתִים אוֹתוֹ אֵיבָר. מִשּׁוּם זֶה נִעְנְשׁוּ. אֵיךְ
 כָּאֵן, כֹּל אֵלֹהֵי שְׁלֹא זָכוּ לְבָנִים, אֵינן לָהֶם חֵלֶק
 בְּאוֹתוֹ עוֹלָם עַד שְׂמֵת־תְּקַנִּים. וְאֵפְלוּ לַחֲמִשִּׁים
 דוֹרוֹת מִחֲזוֹר לָהֶם תְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ

שְׁנֵת־בְּאֵר. מִצְוָה לְחַלֵּץ אֶת יְבֻמָּתוֹ, הֲרִי נִתְבְּאֵר
הוֹאִיל וְאִין רְצוֹן שֶׁל זֶה אִו שֶׁל זֶה וְלֹא נִתְקַן
בְּחִיבוֹת, יֵשׁ לְחַלֵּץ.

וְאִם תֹּאמַר, בְּמָקוֹם שֶׁמְצוּיִים חַיִּים יֵשׁ סְנַדְל בְּיַפִּי
שֶׁל תִּקְוִי תְּרַגְּלִים, שְׁפָתוֹב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) מַה
יָפוּ בְּעַמִּיךָ בְּנַעֲלִים בַּת נָדִיב וְגו', מִשׁוֹם שְׁוֵה הוּא
מָקוֹם שֶׁמְצוּיִים בּוֹ חַיִּים. וּבְמָקוֹם שֶׁמְצוּיָה בּוֹ
מִיתָה אִין סְנַדְל כָּלֵל, מִשׁוֹם שֶׁהוּא צַד שְׂאִין בּוֹ
תִּקְוִן שֶׁל רַגְלֵי בְּנֵי אָדָם, וּמִשׁוֹם זֶה אִין בּוֹ סְנַדְל.
וְכֹל אֵלוֹ הַצְּדָדִים שְׁמֵת־פִּשְׁטִים מִמֶּנּוּ, כֹּלָם מִשְׁנֵי
רַגְלִים עַד שְׁמֵשֶׁתֶּנֶּה בְּרַגְלֵי תִּתְרַנְּגוּל.

בְּמִלְכַת שְׂבֵא כְּתוּב (מַלְכִים א- י) וְתִבֵּא לְנִסְתּוֹ
בְּחִידוֹת, אֶחָד שֶׁעָשָׂה לְרַגְלָיו סְנַדְל שֶׁל
הַצַּד הָאֲחֵר. מַה כְּתוּב? (שם) וַיִּגְדַּלָּה הַמֶּלֶךְ אֶת
כָּל לְבָבָה [דְּבָרֶיהָ], וְלֹא כְּתוּב וַיַּעַשׂ לָהּ. גְּלַח לָהּ
הַסּוּד וְלֹא הַצְּמִרָה לַעֲשׂוֹת לָהּ סְנַדְל, שְׂאִין דְּרָךְ
לְאוֹתוֹ צַד בְּזָה.

וּמִשּׁוֹם זֶה מִי שְׁרֹאֵה בְּחִלּוּמוֹ שְׁנוֹתָנִים לוֹ
 סְנֵדָלִים לְרַגְלָיו, וְדַאי שְׁחֵיִים נִמְסְרוּ לוֹ.
 וּמִי שְׁרֹאֵה שְׁפוֹשְׁטִים מִמֶּנּוּ סְנֵדָל, בְּדִין צַד הָאֲחֵר
 יִמָּסֵר אִם לֹא יֵשׁוּב. וְעַל זֶה יֵשׁ לְשַׁלֵּף לָזֶה וּלְתֵת
 אוֹתוֹ תוֹךְ עֶפֶר, סוּד זֶה סְנֵדָל שֶׁהוּא רָגִיל בּוֹ לֹא
 יִשְׁלַף, בְּדִי שְׁלֵא יִסוּר מִמֶּנּוּ. אֲבָל צָרִיךְ סְנֵדָל אֲחֵר
 לְשַׁלֵּף מִמֶּנּוּ, וּבִמָּה הֵם.

אֵלוֹ בְּעֲלֵי מְגֻנִים בְּאוֹתוֹ צַד שְׁמֵת־אֲסָפִים שָׁם
 לְהַנְעִיל אוֹתוֹ סְנֵדָל לְאוֹתוֹ צַד, וְלֹא יְכוּלִים.
 חוֹזֵר אֵצֶל אוֹתוֹ מֵת וּבֹא בְּמַעֲנוֹת עָלָיו לְפָנָי
 תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחוּם עָלָיו, וְתְקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 חֵם עָלָיו.

וּמִשּׁוֹם אוֹתוֹ סְנֵדָל חוֹזֵר לְאוֹתוֹ מְקוּם אֲרֻבָּעִים
 יָמִים וְסָר מֵאוֹתוֹ מֵת, וְכֹל אֵלוֹ בְּעֲלֵי
 מְגֻנִים שָׁלוֹ. וְתְקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ עֲנֵשׁ וְגוֹאֵל
 אוֹתוֹ, אֲבָל לֹא נִכְנָם תוֹךְ תְּמַקְדֵּשׁ. וּמְקוּם מְתַקֵּן
 לָהֶם מְחוּץ לְגַן עֵדֶן, וְשָׁם עוֹמְדִים וּמוֹדִים
 וּמִשְׁבְּחִים לְתְקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרוֹאִים אוֹתוֹ מֵרְחוֹק

וְאֵת אֹתוֹ הָאֹר שֶׁל עֲדוֹן הַצְּדִיקִים שֶׁבָּנָן עֲדוֹן
 וּמִתְבַּיְשִׁים בְּמַעֲשֵׂיהֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם
 תְּהֵא וּבְעוֹלָם הַבֵּא. (ע"ב מהחשמטות).

אַרְבָּעִים יָבֵנּוּ לֹא יִסִּיף וְגו' (דברים כה). מְצֻוֹה זֶה
 לְהִלְקוֹת תְּרַשָּׁע, שֶׁהוּא סְמָאֵל, שְׁעֵתִיד
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַכּוֹתוֹ חֲמָשִׁים מִכּוֹת, מִשׁוּם
 שֶׁעָשָׂה עֲצָמוֹ אֱלֹהִים. יָבֵא הַיְחִוּד שְׁמִיחָדִים בּוֹ
 יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם בְּכ"ה אוֹתִיּוֹת, וַיִּכֶּה בָהֶם אֶת מִי
 שֶׁשָּׂם עֲצָמוֹ אֱלֹהִים. וַאֲיֵנוּ אֵלָּא עֶבֶד מְטַנְתָּ. וְאֵלֹ
 שְׁפָרְחוּ בְּה', תִּקְנֵן לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (לְהַכּוֹת)
 בְּיו"ד ה"א וְא"ו, שֶׁהֵם אַרְבָּעִים חֲסֵר אַחַת. וּבְשֵׁם
 זֶה מְכַה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂר מִכּוֹת אֶת הָאָדָם
 וְעֹשֶׂר לְחַוָּה, עֹשֶׂר לְנַחֵשׁ וְתִשָּׁע לְאָרֶץ, מִשׁוּם
 שֶׁכָּלֶם סָרְחוּ בְּאוֹת ה'. וְלָכֵן (בראשית ג) כִּי עָשִׂיתָ
 זֹאת.

כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יְחִדּוּ וּמִת אֶחָד מֵהֶם וּבֵן אֵין לוֹ
 וְגו', יְבָמָה יָבֵא עָלֶיהָ וּלְקַחְתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה וַיְבָמָה
 (דברים שם). מְצֻוֹה זֶה לְיַבֵּם אִשָּׁת אָח. שְׂאִשָּׁת אָח הוּא

ד', וְעַם אֲ"ח הִיא אַחֵר. וְאִם חָם וְשָׁלוֹם שִׁלְבוּ אֵינִי
 לְהִבְיֵא אָח עַל ד', שֶׁהִיא אֲשֶׁתּוֹ וּבֵת זִוְגוֹ שֶׁל אֲ"ח,
 הוּא עוֹשֶׂה פְרוּד, וְנִכְנָם סְמָאֵל, אֵל אַחֵר, פְּאִמְצַע,
 וְנֶאֱמַר בּוֹ (בראשית לח) וְשָׁחַת אֶרְצָה לְבִלְתִּי וְגו',
 שֶׁהַסְתַּלַּק קוֹץ שֶׁל אוֹת ד' מִן אַחֵר. וּמִשּׁוֹם זֶה,
 וְהָיָה אִם בָּא אֵל אִשְׁתּוֹ אָחִיו וְשָׁחַת אֶרְצָה לְבִלְתִּי
 נִתֵּן יָרַע לְאָחִיו. וְהַשְׁחָתַת הַיָּרַע מְנַעֶה מִמֶּנּוּ כַּמָּה
 בְּרָכוֹת וּפְרוּד הַיְחוּד. וְלִכֵּן וַיְהִי עַר כְּבוֹד יְהוּדָה
 רַע בְּעֵינֵי ה' וַיִּמְתְּהוּ ה'.

וַיְחַוֵּד שֶׁל אָח עִם ד' בְּצַדִּיק. וּבְעֵז מִשּׁוֹם שֶׁהַתְנַבֵּר
 עַל יִצְרוֹ נִקְרָא צַדִּיק. וְזֶהוּ בּוֹע"ז, ב"ו ע"ז,
 תְּקוּיָה בִּיצְרוֹ. (אויב לג) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעֻמִּים
 שְׁלוֹשׁ עִם נֶבֶר, וְזֶה יִה"ו (דף רפא ע"א) שְׁכָלוֹלוֹת שֶׁלֹּשׁ
 אוֹתִיּוֹת (אבות) בְּצַדִּיק, לְיָבֵם ה'.

וּבִינָה - בֵּן י"ה, בְּנִלְלָה נֶאֱמַר (רות ד) וְזֹאת לְפָנִים
 בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַנְּאוּלָה וְעַל הַתְּמוּדָה לְקַיֵּם
 כָּל דְבָר. כָּאֵן רוּמֵז שְׁנוּי הַשֵּׁם, וְזֶה מִצַּפ"ן כָּאֵן,
 וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל. וְזֶה שְׁנוּי מְקוֹם, אֶתִּי"ה, אֵינָה

מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ. יִהְיוּ הוּא אֶתְיָ"ה, וְזֶה שְׁנוּי
מְקוֹם. שְׁנוּי מַעֲשֵׂה, אֲדַנְי, א' אֶתְיָ"ה, י' יְהוּה,
שְׁנֵיהֶם מִשְׁתַּנִּים בְּאֲדַנְי.

וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל. הַתְּעוּדָה - אִם הֶעֱלִיזָנָה,
(ישעיה ח) צוֹר תְּעוּדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵי.
הוּא חוֹתֵם הָעוֹלָם, חוֹתֵם הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. עַל
הַתְּמוּדָה - שְׂכִינָה תַּחַתּוֹנָה. בְּאִיזָה מְקוֹם
הַתְּחַבָּאָה? בְּעֵלָם שְׁלָה, מְטַטְרוֹ"ן, וַיִּשְׁנָה, שָׁם הוּא
מִשְׁתַּנָּה. וְאָדָם שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (שם מד) כְּתַפְּאֶרֶת אָדָם
לְשֶׁבֶת בֵּית, (איוב יד) מִשְׁנָה פָּנָיו וַתִּשְׁלַחְהוּ.

וְלִכֵּן פִּרְשִׁיָה חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה, לֹא כִשְׂאֵנִי נִכְתָּב אֲנִי
נִקְרָא. בְּעוֹלָם הַזֶּה נִכְתָּב יְהוּה, וְנִקְרָא
אֲדַנְי. וַחֲרֵי כְּתוּב (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי.
בְּכַתִּיבָה לֹא מִשְׁתַּנָּה, אֲבָל בְּקִרְיָאָה מִשְׁתַּנָּה.
שְׂכַתִּיבָה שְׁהוּא מְקוֹמוֹ, לֹא מִשְׁתַּנָּה. בְּקִרְיָאָה
שְׁהוּא מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ, מִשְׁתַּנָּה. (שמות כג) הַשֹּׁמֵר
מִפְּנֵיו וּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ אֵל תִּמְרָ בּוֹ. מִשׁוּם שְׁשִׁפְחָה
שְׁלוֹ אֲדַנְי, שְׁמָה בְּשֵׁם תַּמְלִכָה, וַתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ

הוא בו משתנה, משום שהוא נער. בו סוד (רוח)
(איוב לג) ישוב לימי עלומיו.

אבל שכינה אצל הקדוש ברוך הוא לא משתנה,
והקדוש ברוך הוא לא משתנה אליה, והו
שפתוב אני ה' לא שניתני. אני - השכינה. ה' -
העמוד האמצעי. שלף איש נעלו - זה סנדלפון,
סנדל הוא לקדוש ברוך הוא, ונעל לשכינה. אבל
תפארת, שכולל שש ספירות, הוא גוף ליהו"ה.
ומלכות גוף לשכינה, שהוא אדני.

ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו
מעל רגלו וגו'. מצוה זו לחלץ, וזהו
חליצת רוח מאותו גוף, שצריך לנהג עמו באת,
ואותו קשר האחה שעם אחיו מתיר מפנו, ואותה
רוח הולכת נע ונד עד שמוצאת גואל. זהו שפתוב
(ויקרא בה) או דדו או בן דדו ינאלנו או משאר פשרו
וגו'. ואם לא מצא - והשינה ידו ונגאל. באורח
שהולך ממקום למקום, או בעבד שהולך

בְּשִׁלְשֻׁלַת עַל צְנֹאָרוֹ עַד שְׁמוֹצֵא פְדִיּוֹן מֵאֲדוֹנָו עַל חֲטָאוֹ. אִוִי לְמִי שֶׁלֹּא הִנִּיחַ בֵּן לְגֵאֵל אוֹתוֹ.

וְאֵלֶיָּהוּ וְחֲכָמֵי וּבְעֵלֵי הַיְשִׁיבוֹת, כָּאֵן רְמוֹז אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר עֲצָמוֹ מִבֵּית הָאִסוּרִים. שֶׁהוּא קָשׁוּר בְּקָשָׁר שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד, וְאִסוּר בְּתִפְלִין שֶׁל רֵאשׁ, כְּשֵׁאִין (ו) בֵּן לְגֵאֵל אוֹתוֹ מֵצַד שֶׁל בֵּן י"ה. בְּאוֹתוֹ קָשָׁר הוּא אֶחָ חֲבוּשׁ וְאִסוּר, שֶׁאִין לוֹ רְשׁוֹת לְגֵאֵל אֶת עֲצָמוֹ, שֶׁהוּא ד' עֲצָמוֹ שֶׁל אֶח. (בראשית ב) עֲצָם מֵעֲצָמֵי קָרָא לָהּ אֵלֶיוּ בְּבִרְקָקֶת שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, וּבְשָׁר מִבְּשָׂרֵי קָרָא לָהּ מֵצַד הַלֵּב.

וְלֹא לְחֲנָם אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל הָעוֹסֵם בַּתּוֹרָה וּבִגְמִילוֹת תְּסֻדִים וּמִתְפַּלֵּל עִם הַצְּבוּר, מֵעֲלָה אֲנִי עֲלֶיוּ כְּאֵלוּ פְדָאֲנִי לִי וּלְבְנֵי מִבֵּין הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת. וְכִמְהָ בְּנֵי אָדָם שֶׁמְשַׁתְּדָלִים בַּתּוֹרָה וְעוֹשִׂים גְּמִילוֹת תְּסֻדִים וּמִתְפַּלְלִים, וְלֹא נִגְאָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ וַיִּשְׂרָאֵל. אֵלֹא שִׁישְׁתְּדַל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אוֹתָהּ עִם

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְנִמְלִיט חֶסֶד הַרִי פְּרִשׁוּתָּהּ,
שֶׁהַרִי אֵין חֶסֶד אֶלָּא הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנֹו, שְׂכָל
הַמַּצּוֹת שְׁעָשָׂה, לְגַאֵל בּוֹ שְׂכִינָתוֹ, וּבִזָּה עוֹשֶׂה
חֶסֶד עִם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִי שְׂגוּמֵל חֶסֶד עִם שְׂכִינָתוֹ, הוּא גּוֹמֵל עִם הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. מִשּׁוּם שְׂכַשְׁחָטָאוֹ יִשְׂרָאֵל וְהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הָיָה רוֹצֵה לְיִסְרָם, הָאֵם הָיְתָה רוֹבֶצֶת
עֲלֵיהֶם, עַד שֶׁיֵּצְאוּ לְתַרְבוֹת רָעָה. מָה עָשָׂה הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא? גִּרַשׁ אֶת בְּנֵי הַמִּלֶּךְ וְהַמַּלְכָּה, וְנִשְׁבַּע
שֶׁלֹּא יִחְזֹר לְמְקוֹמוֹ עַד שֶׁהַמַּלְכָּה תִּחְזֹר לְמְקוֹמָהּ.
וּמִי שֶׁחֲזָר בְּתִשׁוּבָה וְגוֹמֵל חֶסֶד עִם הַשְׂכִּינָה וּבְכָל
הַתּוֹרָה וּבַמַּצּוֹתֶיהָ, וְלֹא הִיא (הוּא) אֶלָּא לְגַאֵל אֶת
הַשְׂכִּינָה, זֶה עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם קוֹנֹו, וּבְאֵלוֹ נֶאֱלָ
אוֹתוֹ וְאֶת שְׂכִינָתוֹ וְאֶת בְּנָיו.

אָמַר אֱלֹהֵינוּ וְכָל רְאִשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת, רוֹצֵה הַנְּאֻמָּן,
אֶתְּהָ הוּא הָאִישׁ הַזֶּה, אֶתְּהָ הוּא בֶן מִהַמֶּלֶךְ
וְהַמַּלְכָּה, שֶׁהַשְׂתַּדְּלוּתָךְ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כְּמִי
שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם קוֹנֹו, אֶלָּא כְּמוֹ בֶן שְׂמִינִיב לְשִׁים

עֲצֻמוּ וְכַחוּ לְפָדוֹת אֲבָא וְאִמָּא וּמָסַר עֲצֻמוֹ
 לְמִיתָה עֲלֵיהֶם. שְׁמִי שְׂאִינֹו בֶן הַמֶּלֶךְ וְעוֹשֶׂה טוֹבָה
 עִם הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה, וְדַאי זֶה נְחָשׁב שְׁעוֹשֶׂה חֶסֶד
 עִם קוֹנֹו.

קָם רוּעָה הַנְּאָמָן וְהַשְׁתַּטַּח לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וּבָכָה וְאָמַר, בֶּן יְהִי רָצוֹן שְׁלוֹ שְׂיַחֲשִׁיב
 אוֹתִי כְּבֵן, שְׁהַמְעֵשִׂים שְׁלִי לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשִׁכְיִנְתּוֹ יְהִיוּ אֵלָיו כְּמוֹ בֶן שְׂמִשְׁתַּדֵּל בָּהֶם אַחֵר
 אָבִיו וְאִמּוֹ, שְׂאוּהֵב אוֹתָם יוֹתֵר מֵעֲצֻמוֹ וְנִפְשׁוֹ,
 רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ, וְכֹל מַה שְׁתִּיחָה לוֹ, הִיָּה חוֹשֵׁב לָהֶם
 לְאִין (דף רפא ע"ב) לְעֲשׂוֹת בָּהֶם רָצוֹן שְׁלֵ אֲבָא וְאִמָּא
 וְלְפָדוֹת אוֹתָם בָּהֶם. וְאִף עַל גַּב שְׂיִדְעֵתִי שְׁחַכֵּל
 בְּרִשׁוֹתוֹ, תְּרַחֲמֵן רוּעָה אֶת הַלֵּב. בְּאוֹתוֹ זְמַן בָּא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִשְׁקֹ אוֹתוֹ, וְאָמַר, רוּעָה
 הַנְּאָמָן, וְדַאי שְׂאִתָּה הוּא בֶן שְׁלִי וְשְׁלֵ הַשְׁכִּינָה.
 רַבָּנָן וּמְלָאכִים נִשְׁקוּ בִּין! קָמוּ כֻלָּם וְנִשְׁקוּ לוֹ,
 וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְרַב וּמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם.

וְהָיָה בְּהִנִּיחַ ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו', תִּמְחָה אֶת זְכַר עַמְּלֶק וְגו' (דברים כה). מִצְוָה זוֹ לְהִכָּרִית אֶת זִרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֶק, שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יִחֹזר לְכַסְאוֹ עַד שִׁיקַח נִקְמָה מֵעַמּוֹ. פָּתַח רוּעָה הַנְּאֻמָּן וְאָמַר, וַדַּאי מִשּׁוּם זֶה הָיוּ הוֹלְכִים בַּמִּדְבָּר וְעַל הַיָּם, וְלֹא יִכְנָסוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיטַל נִקְמָה מֵעַמְּלֶק.

עַמְּלֶק מֵהוּ לְמַעְלָה? שֶׁהָרִי רָאִינוּ שֶׁבְּלָעַם וּבְלָק הָיוּ נִשְׁמֹוֹתֵיהֶם מִשָּׁם, וּמִשּׁוּם זֶה שָׁנְאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל אֲמָה וְלָשׁוֹן, וְלָכֵן עַמְּלֶק רָשׁוּם בְּשָׂמָם - ע"ם מְבַלְעֵם, ל"ק מְבַלְק. וְזָכַר וּנְקָבָה הֵם עַמְּלָקִים, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (במדבר כג) לֹא תִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל.

כְּמוֹ שֵׁישׁ בְּיִשְׂרָאֵל אֲרַבַּע פָּנִים: יַעֲקֹב, יִשְׂרָאֵל, רַחֵל, לְיָאָה. יִשְׂרָאֵל עִם לְיָאָה, יַעֲקֹב עִם רַחֵל, בְּנִגּוּד (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן - כִּף יֵשׁ אֲרַבַּע פָּנִים לְעַמְּלֶק: קָסָם, וְנַחֲשׁ, עֵמֶל, וְאָוֶן. עֵמֶל רָשׁוּם בְּעַמְּלֶק, וְהָמָן שֶׁחָיָה מִצַּד עַמְּלֶק - (תהלים י) יָשׁוּב

עָמְלוֹ בְּרֵאשׁוֹ. וְכָל אֱלוֹפֵי עֲשׂוֹ מִעֲמָלֵק הָיוּ.
 וְלִמְעַלָּה עֲמָלֵק, מִמְּאֵל. עָמַל, נֶחֱשׁ, אָוֶן, וּמְרָמָה.
 שְׂמִפְתָּה אֵת הָאָדָם לְחַטָּא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 קָס"ם - ק' מִעֲמָלֵק, ס"ם מִמְּאֵל. נַח"שׁ, אֵ"ל
 מִמְּאֵל (כּאן חֶסֶד).

עָלְיוֹ נֵאמַר לְאַבְרָהָם, (בְּרֵאשׁוֹת י"ב) לָךְ לָךְ מֵאֶרֶצְךָ
 וּמִמּוֹלְדֹתֶךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ. בֵּית מוֹלְדֶךָ שְׁלָךְ
 מִבֵּית הַלְבָנָה הַלָּלוּ, אוֹ בֵּיתִי שְׂפֹתַי, אוֹ בֵּיתִי
 מֵאֲדָיִם. שְׁעַל בֵּיתִי מֵאֲדָיִם וּבֵיתִי שְׂפֹתַי וְלִבְנָה
 נֵאמַר, אִין מִתְחִילִים בְּשֵׁנֵי וּרְבִיעֵי, (וְאִין מִתְחִילִין בְּשֵׁנֵי וְאִין
 מִסִּימִים בְּרְבִיעֵי) שְׂמֵאֲדָיִם אָדָם חֲתָמָה, גִּיהֶנָם אִם שָׁל
 עֲשׂוֹ, שְׁנוֹלְדָה בִּיּוֹם הַשֵּׁנִי. וְהַלְבָנָה הִיא טוֹב וְרָע.
 טוֹב בְּמִלּוּאָה, וְרָע בְּחֶסְרוֹנָה.

וּמִשׁוֹם שְׁהִיא כְּלוּלָה מִטוֹב וְרָע, מוֹנִים בָּהּ
 יִשְׂרָאֵל וּמוֹנִים בָּהּ בְּנֵי יִשְׂמַעֲאֵל.
 וּבְשִׁלּוּקָה בְּמִלּוּאָה, סִימָן לֹא טוֹב לְיִשְׂרָאֵל.
 וּבְשִׁלּוּקָה בְּחֶסְרוֹנָה, סִימָן רָע לְיִשְׂמַעֲאֵלִים. וּבְזוּה
 (יִשְׁעִיה כַּט) וְאַבְרָהָה חֲכָמָת חֲכָמִיו, חֲכָמָה שְׁל

יִשְׁמְעוּ אֲלֵימ. וּבִינֵת נְבוֹנִים תִּסְתַּתֶּר, שָׁהֵם לֹא
 יוֹדְעִים בְּבְרִיאָתָם, אֵלָא בְּשִׁמוּשָׁם, כְּפִי שְׁנוּי
 הָעוֹלָם בְּהַלִּיכָתָם וּבְשִׁמוּשָׁם. וְהַלְבָּנָה נִבְרָאָה בַּיּוֹם
 הָרְבִיעִי, וּבְחִסְרוֹנָה עֲנִיּוֹת, נִבְרָאָה לִילִית, שְׁבִתָּאִי,
 שָׁהוּא רָעַב וְצָמָאוֹן וְלִקּוּי תְּמַאֲרוֹת. עָלֶיהָ נֶאֱמַר
 יְהִי מְאֹרֵת חֹסֶר. (משלי ג) מְאֹרֵת ה' בְּבֵית רָשָׁע. (קהלת
 ז) וְחוּטָא יִלְכֹד בָּהּ, בְּבֵית חֹסֶר שְׁלָה, וְצַדִּיק
 יִמְלֹט מִמֶּנָּה.

וַיֵּשׁ כּוֹכַב אַחֵר, נִקְדָּה קִטְנָה, נִקְוֹד עַל שְׁפָחָה
 (הַלְבָּנָה), שָׁהוּא מְאֹרֵת, וְזֶה חוֹלָם, בַּת מְלָךְ,
 שְׁבִת תְּמַלְכָּה. שְׁשִׁלְטוֹן שְׁנֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
 שְׁנֵי אֵמַר בּוֹ (דברים ה) לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ. שְׁסֹדֵר
 בְּרִיאָתָם לֹא כְּסֹדֵר שִׁמוּשָׁם. וְלִכְּן חֲמ"ה וּמְאֹדִי"ם,
 אֲדָמִים שָׁל תְּנִיחָנָם, נִבְרָאוּ בַּיּוֹם שְׁנִי. לְבָנָה
 שְׁבִתָּאִי נִבְרָאוּ בַּיּוֹם רְבִיעִי, רָעַב וְחֲשָׁד. וְלִכְּן אִין
 מִתְּחִילִים בְּשְׁנֵי וּרְבִיעִי, מִשּׁוּם שְׁנִיחָנָם נִבְרָא בַּיּוֹם
 שְׁנִי, וְלִקּוּי מְאֹרֵת בַּיּוֹם רְבִיעִי.

כ"ב, עָלְיוֹ נֵאמַר (כמדבר כד) דָּרַךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב.
 שְׁדַרְדָּנְתוֹ בְּיוֹם שְׁלִישִׁי, וּבֹ (שמות יט) וַיְהִי
 בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהֵיוֹת הַכֶּקֶר, שָׁבוּ יַרְדֵּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
 הוּא לְתֵת אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, בַּת יְחִידָה, לְהֵיוֹת
 עִמּוֹ שַׁבַּת הַמַּלְכָּה, שֶׁהוּא יוֹם שְׁלִישִׁי, כּוֹלֵל
 שְׁלֹשֶׁת עֲנָפֵי הָאָבוֹת, ש', הַפֶּת (הַמַּלְכָּה) הַיְחִידָה,
 שְׁשִׁלְמוֹנָה בְּלֵיל שַׁבַּת, בּוֹ נַעֲשִׂית שַׁבַּת.

וְלָכֵן חוֹלְקִים חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה עַל מִתֵּן תּוֹרָה, בַּת
 יְחִידָה. זֶה אָמַר בְּשְׁלִישִׁי נִתְּנָה תּוֹרָה, וְזֶה
 אָמַר בְּשִׁבְעֵי נִתְּנָה תּוֹרָה. וְהִיא בַּת יְחִידָה
 שְׁשִׁיחוֹת בְּעִמּוֹד הָאֲמֻצָּעִי, שְׁלִישִׁי לְאָבוֹת. וּבְצַדִּיק,
 שְׁבִיעִית לוֹ בַּת יְחִידָה. וּבְשֶׁהִיא עֲמֻדָה עַל רֵאשׁוֹ,
 נִקְרָא בּוֹ שְׁבִיעִי, שֶׁהוּא הָיָה שְׁשִׁי, שְׁכּוֹכְבוֹ צֶדֶק,
 וּבַת יְחִידָה שַׁבַּת הַמַּלְכָּה נִקְרָאת צֶדֶק. וּמִשּׁוֹם זֶה
 תּוֹרָה אַחֲזוּזָה בּוֹ בֵּין יוֹם ג' וְז'.

וְהוּא כ"ב מִן כּוֹכָב, כ"ו - (תהלים פד) כִּי שָׁמַשׁ
 וּמִגֵּן יְהוָה צְבָאוֹת, שְׁבִינָה מַלְכוּת הַקִּדְשׁ,
 (בראשית מח) בָּךְ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל, כ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה.

בוֹכֵב כָּלֹל מִשְׁלֵשׁ דְּרָגוֹת: כ' פֶּתַר, ב' בְּיָנָה, יְהוּ"ה כָּלֹל שְׁנֵיהֶם - חֻמָּתָה. וְכוּכ"ב כָּלֹל הַכֹּל, דְּרָגַת הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי וְשְׂכִינָה.

וְהַשְׂכִּינָה הִיא לְבָנָה, לְבוֹן הַהֶלְכָה, רַחֲמִים, בְּצַד הַחֶסֶד. וְנִקְרְאָת חֻמָּתָה, בְּרַח פַּחְמָתָה, מִצַּד הַגְּבוּרָה, פְּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֻמָּתָה. הַלְבָנָה אִפְלָה, מְעוֹט הַלְבָנָה, שְׂפָחָה שְׁלֹחַ גִּיהֲנֹם, חֻמָּתָה רָעָה. שְׂפָחָה שְׁלֹחַ שְׂבִיתָאֵי, לְקוּי הַמְּאֹרֹת, חָלוּל שִׁבְתָּה. שְׂפָחָתָה, שְׂמִחֲזִירָה עֶרְפָּה לְגַבְרָתָהה כָּל יוֹם (דף רפב ע"א) וַיּוֹם, וּמִתְנַבְּרָת עָלֶיהָ בַּחֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל בְּנִיָּה. וְהוּ שְׂבִיתוֹב (מְשַׁלִּי ל) וְשְׂפָחָה כִּי תִירֵשׁ גַּבְרָתָה. שְׂשִׁלְטוֹן הַשְׂפָחָה לֹא הָיָה אֶלָּא בַּיּוֹם הַשְּׁנִי בְּגִיהֲנֹם. וּבְרַבִּיעִי בְּלְקוּי הַמְּאֹרֹת, וְחֲזִירָה לְשִׁלְטַן כָּל יוֹם וַיּוֹם.

וְבַת מְלֶךְ אִסְוֶרָה בְּסִרְכּוֹת, בְּבֵית הַפֶּתַח, בְּגִלוֹתָה. וְהִיא קֶזֶן שֶׁל סְמָאֵל בֵּין הַכּוּכָבִים. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּשֶׁבַע, (עוֹבְדִיָּה א) אִם תִּגְבִּיָּה בְּנֶשֶׁר וְאִם בֵּין כּוּכָבִים שִׁים קֶזֶן מִשָּׁם אֲוִרִידָךְ נָאִם ה'.

וּשְׁכִינָה נְנִיחַ, וְנִנְיָה לְאִישׁ (יחזקאל א), וּמִכָּאן קָרְאוּ
לְבֵית הַכְּנֶסֶת אִישׁ נְנִיחַ.

אִישׁ מֵאֲדָרִים לְשׁוֹן שֶׁל אָדָם, (שמות כח) טוֹר אָדָם
פְּטוּדָה. נְנִיחַ, אִישׁ לְבָנָה. וּשְׁנִינְיָם פְּנֵי חֲמָה
וּפְנֵי לְבָנָה. נִצַּח וְהוֹד, אוֹתָם שֶׁלְקָחוּ לְבָן מִחֶסֶד
וְאָדָם מִנְבוֹרָה, אֶהְרֹן וְדוֹד מִשָּׁם הָיוּ. אֶחָד לְקַח
רְחֵמִים, וְאֶחָד לְקַח דִּין. דָּוִד מִצַּד הַשְּׂמָאל, (שמואל א
17) וְהוּא אֲדָמוֹנִי. אֶהְרֹן אִישׁ חֶסֶד. וּשְׁנִינְיָם נְבִיאֵי
אֱמֶת מִשָּׁם. פְּנֵי מִשָּׁה הָיוּ מֵאֲדָרִים פְּנִיבֹאֶה שֶׁל
בֵּינָה, הִיא חֲמָה (אמא) עֲלִיוֹנָה, מִשָּׁם נְבוֹאָתוֹ.

בָּהֶם עֲשׂוּ הֲרָשָׁע עֶבֶד אָדָם, וְנִקְבָּה שֶׁלוֹ מֵאֲדָרִים,
הִיא שְׁפִיכוֹת דָּמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְנִרְמָה
שְׁבַמְלֶכָה הַתְּקִיָּם, (איכה א) נְתַנְנִי ה' בְּיָדִי לֹא אוּכַל
קוּם. (שם) נְתַנְנִי שְׂמִמָּה כָּל הַיּוֹם דָּוָה. הוֹד הַפָּדָה
לְדָוָה, שְׁנִצַּח וְהוֹד פְּנִינְדָם. יָכִין וּבִעֵז. שְׁתִּיחֶן אֲשֶׁר
הַבֵּית נִשְׁעָן עֲלֵיהֶם. שְׁבִית הַכְּנֶסֶת נִקְרָא עַל שְׁמֵם
אִישׁ נְנִיחַ כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ.

וְשִׁפְחָה רָעָה הִיא קְבוּרָה, וְכֹה אֲסוּרָה לְנִכְרְתָה.
 וְהִיא שִׁבְתָּאֵי, קָרָה וַיִּבְשָׁה, בְּקְבוּרַת
 הָעֶפֶר, וְהִיא מָוֶת שֶׁל עֲנִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהִיא
 קְבוּרַת עֲנִי, מְכֻסָּה בָּהּ בְּשִׁבְעָה מִיַּי מְדוּרוֹת,
 שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִשִּׁבְעָה כּוֹכְבִים, כְּמוֹ שֶׁשִּׁבְתָּת
 הַמְּלָכָה כְּלוּלָה מִשִּׁבְעֵי. וְהֵם שִׁבְעָה כּוֹכְבִים מִצֵּד
 שֶׁל הַנְּבוּרָה (הַנְּבִירָה), (כְּרֵאשִׁית מֵא) שִׁבְעֵי שְׁנַי הַשִּׁבְעֵי.
 מִצֵּד שֶׁל שִׁפְחָה, שִׁבְעֵי שְׁנַי הָרָעִי. שֶׁעֲלֵיהֶם אָמַר
 הַנְּבִיא, (עֲמוֹס ה) לֹא רָעַב לֶלֶחֶם וְלֹא צָמָא לַמַּיִם כִּי
 אִם לִשְׁמֹעַ אֶת דְּבַרֵי ה'.

נְבִירָתָהּ נֵן. שִׁפְחָה אֲשֶׁפָּה מְטַנְפָּת, מִצֵּד שֶׁל עֶרֶב
 רַב אֲשֶׁפָּה מְעַרְבֶת בְּנֵן לְגִדֹל וְרָעִים, מִצֵּד
 שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. מִצֵּד שֶׁל עֲבוּדָה וְרָה
 נִקְרָאת שִׁבְתָּאֵי, לִילִית, אֲשֶׁפָּה מְטַנְפָּת, מִשּׁוּם
 שֶׁצּוֹאָה מְעַרְבֶת מְכַל מִיַּי טַנוּף וְשָׂרִץ, שְׁזוּרְקִים
 בָּהּ כְּלָבִים מִתִּים וְחִמּוּרִים מִתִּים. בְּנֵי עֵשׂוֹ
 וַיִּשְׁמָעֵאל קְבוּרִים בָּהּ. עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת,
 שֶׁהֵם כְּלָבִים מִתִּים, קְבוּרִים בָּהּ. וְהִיא קְבֹרָה שֶׁל
 עֲבוּדָה וְרָה שֶׁקְבוּרִים בָּהּ עֲרֵלִים, שֶׁהֵם כְּלָבִים

מתים, שְׁקִיז וְרִיחַ רַע, מִטְנֵף, מְסַרְחַת, מִשְׁפָּחָה רָעָה
 היא סְרָכָה, שְׁאֲחוּזָה בְּעַרְב־רַב רַב מְעַרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל.
 וְאֲחוּזָה בְּעֵצִים וּבָשָׂר, שָׁהֵם בְּנֵי עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמְעֵאל,
 עֵצִים מִתּוֹ וּבָשָׂר טָמֵא, בָּשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה, שְׁעָלֶיהָ
 נֶאֱמַר (שמות כב) לְכָל־בְּתֻלָּתְךָ תִּשְׁלַכְנָה אֹתוֹ.

וְכִמּוֹ שִׁישׁ שְׁנַיִם עָשָׂר מִזְלֹת מִצַּד שֶׁל הַטּוֹב, כְּדֹ
 יֵשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר מִזְלֹת מִצַּד הָרַע. וְהוּ
 שְׁכָתוּב (בראשית כה) שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאִים לְאִמָּתָם. שְׁוָה
 לְעֵמֶת זֶה עֲשָׂה הָאֱלֹהִים (קהלת ז), וְהִרְשָׁעִים הֵם אֲבֵי
 אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, שָׁהֵם טָמֵא מִתּוֹ וְשָׂרִץ, שְׁמֵטֵמֵא
 אֶת הָאָדָם מֵאִוִּירוֹ וּמִתּוֹכּוֹ וּמִגִּבּוֹ. וְאֶפְלוּ תוֹךְ
 תּוֹכּוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן נְטֵמָא בְּהֵם. וְלִבְנֵי (ויקרא כא) [וְעַל כָּל
 נְפֹשֹׁת מֵת לֹא יָבֵא. שְׂרָשַׁע קְרוֹי מֵת. וְהַמְנוּרָה
 הַקְּרוֹזָשָׁה, לְאֲבֵי וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא.

כָּאֵן מְצִאֵנוּ רְפוּאָה אֵלַי, שְׁנֶאֱמַר בִּי (ישעיה נג) וַיִּתֵּן
 אֶת רְשָׁעִים קִבְּרוֹ. אַחַר שְׁקִבּוּרָה זֹו מִשּׁוּם
 אֲבֵא וְאִמָּא, שָׁהֵם בְּנֵלּוֹת עִם יִשְׂרָאֵל, הַתְּקִיִם בִּי
 הַכְּתוּב וְלֹא יִטְמָא. אֵלֶיהוּ, לֹא תִתְעַכֵּב מִלְּרֹדֶת,

שָׂאֵף עַל גַּב שְׂאֵתָה כִּהְיֶה, לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ (לא) יִטְמָא.
 שְׁתֵּרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ בְּגִלוֹת, שְׁהִיא
 קְבוּרָה לָהֶם, וְאֲנִי קָבוֹד בֵּינֵיהֶם. בְּשִׁבוּעָה עֲלֶיךָ
 בְּשֵׁם ה' חַי וְקַיִם, אֵל תִּתְעַכֵּב מְלַרְדָּת. מִלְּאֲכִים
 קְדוֹשִׁים בְּעֲלֵי כְנָפַיִם, בְּשִׁבוּעָה עֲלֵיכֶם, קָחוּ
 שְׁבוּעָה זוֹ וְהִעֲלוּהָ עַל כְּנָפֵיכֶם, שְׁבוּעַת ה' בְּחַ"י
 צְדִיק וְקַיִם עֲמוּד הָאֱמֻצָּעִי, קָחוּ שְׁבוּעָה זוֹ וְהִעֲלוּ
 אוֹתָהּ עַל כְּנָפֵיכֶם בַּמְּלָכָה, בַּכְּבוֹד שְׁלָהּ, לְקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא.

מִלְּאֲכִים עֲלִיוֹנִים, שְׁלִיחֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִיָּמִין, וּמִלְּאֲכִים שְׁלוּחָיו מִשְּׂמָאל,
 וּמִלְּאֲכִים שֶׁל אָבָא וְאִמָּא, יְהִיוּ מִסְתִּירִים לָהּ
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וּמְכַסִּים אוֹתָהּ בְּאוֹת ו' בְּשֵׁשׁ
 כְּנָפָיו, שָׁבוּ נְאֻמָּר (ישעיה ו) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ
 שֵׁשׁ כְּנָפַיִם וְגו'. שְׁשִׁבוּעָה שְׁלוֹ, שְׁהִיא ה', רְבִיעִית.
 וּבְשִׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו שְׁלָהּ, וּבְשִׁתַּיִם מְעוֹפְפִים
 אוֹתָהּ.

וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ, שְׁעֲלִיתָ לְמַעַלְהָ לְעֵלֶת הָעֲלֹת, וְהוּא טוֹעֵן אוֹתְךָ מְכֹל טוֹב, יָרַד אֵלֶיךָ, וְתִתֶּיךָ כְּרוֹב תִּתְחַתֶּיךָ לְהוֹרִידָהּ בְּךָ מִלְּאָה כָּל טוֹב. וּמִלְּאָכִים שָׁל אֲבָא וְאֲמָא, שְׁהֵם י"ה, (הַסְתִּירוּ אוֹתָהּ) סוֹבְבוּ אוֹתְךָ בִּירִידָתָהּ. וּמִלְּאָכִים שָׁל בַּעֲלָהּ, בֶּן אֲבָא וְאֲמָא, ו', כִּסּוּ אוֹתָהּ, וּמַעֲוֹפָפִים אוֹתָהּ בְּשֵׁשׁ כְּנָפִים - (דף רפב ע"ב) אב"ג ית"ן, וּבִל"ו שְׁתִּלוּיִים מֵהֶם בְּחֻשְׁבוֹן ל"ו. וְדַאי זֶה שְׁרָפִים עֲמָדִים מִמַּעַל לוֹ. וְיִוִּרְדַת ה' (י"ה) שָׁלוֹ, מְמִירָה מְכַסֶּה בָּהֶם. וּמִלְּאָכִים שְׁהֵם שָׁל צַדִּיק ח"י הָעוֹלָמִים, הַסְמִיכוּ אוֹתָהּ עֲלֵיכֶם כְּמוֹ תַחֲיֹת שְׁסוּמְכוֹת אֶת הַכֶּסֶּא.

שְׂאֵף עַל גַּב שְׁה"א שָׁל אֲצִילוֹת שָׁל שֵׁם שָׁל יְהו"ה הִיא תּוֹמְכַת לְכָלֵם, אִין לָכֶם לְפָרַח לְמַעַלְהָ וְלָרְדַת לְמַטָּה חוּץ מִמְּנָה, כְּאִיבְרִי הַגּוֹף שְׂאִין לָהֶם תְּנוּעָה, חוּץ מִתְּנוּעָה, שְׁהֵאִיבְרִים שְׂשֵׁשׁ לָהּ הַתְּפִשְׁטוּ עֲלֵיכֶם לְתַמּוֹךְ אֶתְכֶם בָּהֶם. שְׂכָךְ הִיא ה', כְּמוֹ יָם. אִם יֵשׁ לָהּ בָּלִים, מִתְּמַלְאִים מִמְּנָה וּמִתְּפִשְׁטִים בָּהֶם כְּמוֹ נְחָלִים שְׂמִתְּפִשְׁטִים מֵהֵם

על הארץ. ואם לא, היא ה' בפעצם יחירי, בלי
התפשטות הנחלים.

כך בלי השכינה, הם מלאכים קדושים למעלה,
וישראל למטה, אם יש בהם בעלי מדות,
בעלי חסד חסידים, גבורים בעלי תורה נביאים
וכתובים, צדיקים אנשי מלכות, שנאמר בהם (דניאל
*) ואשר כח בהם לעמד בהיכל המלך, בעמידת
התפלה, בהיכל המלך אדני, מלך שלה יהו"ה.
והם חכמים ונבונים ראשי ישראל, ולא ראשי ערב
רב שנאמר בהם (איכה *) היו צריה לראש. היא
התפשטה עליהם בעשר ספירות שלה. באותו זמן
יורד עלת העלות ביו"ד ה"א וא"ו ה"א, לרדת
עליהם ולהקים שכינה עליהם.

ובזמן של (שמות ב) ויפן כח וכה וירא כי אין איש,
היא אומרת: (שיר השירים *) שלמה אהיה
בעטיה, מעטפת בעצמה שלא התפשטה עליהם.
והקדוש ברוך הוא צונח עליו ואומר: איכה ישבה
בדר.

בֵּין כֹּדֶד קָם הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה וְאָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 הֲרִי כָּאֵן רוּעָה הַנְּאֻמָּן, שָׁבוּ נְאֻמַר (במדבר יב)
 וְהָאִישׁ מִלְּשָׁה עָנּוּ מְאֹד, עַד כָּעֵת (שמות ב) וַיֵּרָא כִּי
 אִין אִישׁ. הֲרִי כָּאֵן וְהָאִישׁ מִלְּשָׁה, שִׁשְׁקוֹל לְשֵׁשִׁים
 רַבּוּא שָׁל יִשְׂרָאֵל, וּבּוֹ (תהלים לג) מִמְּכּוֹן שְׁבַתּוֹ
 הַשְּׁנִיחַ. שָׁבוּ נְאֻמַר עַל הַדּוֹר הַנְּלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה, (ישעיה
 נג) וְה' הַפְּגִיעַ בּוֹ אֵת עֵזוֹן כְּלָנוּ. וְהוּא כָּלוּל בְּעֶשְׂרֵי
 מִדּוֹת, שֶׁבְּגִלְגָּן אָמַרְתָּ (בראשית יח) לֹא אֲשַׁחֲוֶת בְּעַבּוֹר
 הָעֶשְׂרֵת. יַד עֲלִיו לְהַשְׁנִיחַ עַל הָעוֹלָם וְקַיִם דְּבַרְיָךְ,
 שְׂאֵתָה אָמַת וְכָל דְּבַרְיָךְ אָמַת.

שְׂהוּא נְמַל חֶסֶד עִם הַשְּׂכִינָה, וְקִשְׁר שְׂפַחְתָּהּ
 בְּגִבּוֹרָה, לְהִיּוֹת שְׂפַחָה אֲסוּרָה תַּחַת
 גְּבַרְתָּהּ בְּקִשְׁר שָׁל תְּפִלִּין, וְהַשְׁתַּדֵּל בְּגִלְגָּלָה בְּתוֹרַת
 אָמַת, (מלאכי ב) תּוֹרַת אָמַת הִיְתָה בְּפִיהוּ. וְהַשְׁתַּדֵּל
 בָּהּ בְּנִבְיָאִים וּבְכַתוּבִים. בְּנִבְיָאִים בְּכַמָּה נְחֻמוֹת.
 בְּכַתוּבִים בְּעֶשְׂרֵת מִיְּנֵי תַּהֲלִים. בְּצַדִּיק בְּשִׁמּוֹנָה
 עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת הַתְּפִלָּה.

וּבְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה לֹא נִזְדָּעוּ לְרוּעָה הַנְּאֻמָּן. אֵלֶיהֶן,
 בְּשִׁבוּעָה עָלֶיךָ בְּשֵׁם יְהוָה וּבְשֵׁמוֹ
 הַמִּפְרָשׁ, גִּלָּה אֹתוֹ לְכֹל רְאֵשֵׁי בְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה
 שֶׁיִּזְדָּעוּ אֹתוֹ וְלֹא יִתְחַלֵּל יוֹתֵר, שָׁבוּ נֹאמֵר (לְנִפְי
 הָעוֹלָם) (ישעיה נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ. אֵינִן לָךְ צָרָךְ
 לְקַחַת רְשׁוֹת, שְׁחֵרֵי אָנִי שְׁלִיחַ שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 וַיִּדְעֵתִי שָׂאֵם אֶתָּה עוֹשֶׂה בֵּן, שִׁיזְדָּח לָךְ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עָלָיו, וַיַּעֲלוּ בְּנֵיךָ בְּגִלְלוֹ, מִעֲלָה וּמִפְּטָה.
 וְלֹא תִתְעַכֵּב לַעֲשׂוֹת לֹא שְׁבוּעַ, וְלֹא חֲדָשׁ, וְלֹא
 שָׁנָה, אֶלָּא מִיָּד.

רוּעָה הַנְּאֻמָּן, בְּעֲלֵי הַפֶּסַח, בְּזִמְנֵי שֶׁשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם
 לַיִל שְׁמוֹרִים, בְּכֹל צְרִיכִים לְהִיזוֹת שְׁמוֹרִים,
 וּשְׁמוֹרִים מִחֲמִין וּשְׂאֹר בְּכֹל שֶׁהוּא, וְכֹל
 הַמֵּאֲכָלִים וְהַמִּשְׁקִים (כְּלֵי הַפֶּסַח) בְּכֹל שְׁמוֹרִים. וּמִי
 שֶׁשׁוֹמֵר מִחֲמִין וּשְׂאֹר, גּוֹפּוֹ שְׁמוֹר מִיִּצָּר תָּרַע
 לְמִפְּטָה, וְנִשְׁמָתוֹ לְמִעֲלָה, וְכוּ נֹאמֵר (תהלים ה) לֹא
 יִגְרָד רָע. מִשׁוּם שְׁחֵרֵי גּוֹפּוֹ נַעֲשֶׂה קֶדֶשׁ, וְנִשְׁמָתוֹ
 קֶדֶשׁ קֶדָשִׁים, וְנֹאמֵר בְּיִצָּר תָּרַע (ויקרא כה) וְכֹל זֶר
 לֹא יֵאָכֵל קֶדֶשׁ, (במדבר א) וְהִזְדָּר הַקָּרֵב יוֹמֵת.

פֶּסֶחַ, וְרוּעַ יָמִין שֶׁל אֲבָרְתָם, כָּסֶף מְזֻקָּק. מִי
 שֶׁעָרַב בּוֹ עוֹפָרֶת, מְשַׁקֵּר אוֹתוֹ. כִּי מִי
 שֶׁעָרַב חֲמִץ אוֹ שֶׂאִור כָּל שֶׁהוּא בַּמִּצֵּה, כְּאִלוֹ
 מְשַׁקֵּר בְּחוֹתָם הַמְּלֵךְ. וְכִי מִי שֶׁעָרַב בַּטָּפָה שֶׁלוֹ
 שׁוֹם תַּעֲרֹבֶת, כְּאִלוֹ מְשַׁקֵּר אֶת חוֹתָם הַמְּלֵךְ. זֶה
 בְּנֵה תְלוּי.

רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְרוּעַ שְׂמֵאל שֶׁל יִצְחָק, שָׁם דִּינֵי
 נְפֹשׁוֹת, וְעֵקֶדֶת יִצְחָק שָׁם הִיָּתָה, שֶׁעֲקָדוּ
 אֲבָרְתָם. קָשָׁר שֶׁל תַּפְּלָה שֶׁל יָד כְּמוֹ עֵקֶדֶת יִצְחָק.
 אֲשֶׁרֵי הֵבֵן שֶׁנֶּעְקָד בְּאָבִיו וְנִקְשָׁר בּוֹ לַעֲשׂוֹת
 מַעֲשָׂהוּ בַתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה, וְאֲשֶׁרֵי הָעֶבֶד שֶׁנִּקְשָׁר
 תַּחַת רַבּוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, הוּא בַּמָּקוֹם שֶׁל בֵּן
 הַמְּלֵךְ.

מִטְטָרוֹ"ן, אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי בְּנֵיָהּ, שֶׁהֵם קְשׁוּרִים
 וְעֵקוּדִים בְּתַפְלִין תַּחַת רְשׁוֹת רַבּוֹנָהּ.
 וְלִבּוֹ, אֵף עַל נֵב שֶׁאֵתָה עֶבֶד לְרַבּוֹנָהּ, מְלֵךְ אֵתָה
 עַל כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים, מְלֵךְ עַל כָּל
 הַמְּלָאכִים, מְלֵךְ שְׂשֻׁדִים וְכָל מַחְנוּתֵיהֶם פּוֹחֲדִים

מִמֶּנּוּ. מִי גָרַם אֶת זֶה? מִשּׁוֹם שֶׁאַתָּה שָׂרְפָרָף
 לְרַבּוֹנֶךָ וְאַתָּה מְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבּוֹנֶךָ. שְׂדֵי שֶׁל הַמְּזוּזָה
 מִבַּחוּץ, שׁוֹמֵר הַפֶּתַח. יְהוֹ"ה שֶׁהוּא רַבּוֹנֶךָ
 מִבְּפָנִים.

וְכֵן הוּא כְּשֶׁתִּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד לְשֵׁלֵט עַל
 עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁהוּא טוֹב מִטְטֵרוֹן.
 רַע סְמָאֵל, שֶׁהוּא מִלֶּךְ הַשָּׂדִים. (דף רפג ע"א) מִטְטֵרוֹן
 מִלֶּאֱהוּ, מִלֶּךְ הַמַּלְאָכִים. אֲבָל מִצַּד עֵץ הַחַיִּים, שְׂדֵי
 הוּא יְסוּד. וְלִכְּזוֹ לְמַטָּה שְׁנַיִם, עֶבֶד וְרַבּוֹ, שְׂאִינָם
 יַחֲוֹד אֶחָד, וְלִמְעַלָּה אֶחָד. תִּפְאֶרֶת יְסוּד, שְׁגוּף
 וּבְרִית נְחֻשְׁבִים לְאֶחָד, שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֲמִצְעִי
 וְצַדִּיק.

כְּמוֹ שֶׁתִּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ, שֶׁהוּא בִּינָה עַל תִּפְאֶרֶת,
 מִצַּד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים שֶׁל אֲצִילוֹת, וּמַלְכוּת
 תִּפְלָה שֶׁל יָד - כֶּף לְמַטָּה בְּעֵץ הַחַיִּים שֶׁל בְּרִיאָה,
 מִצַּד הַכֶּסֶף הָעֲלִיּוֹן, תִּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ מִטְטֵרוֹן.
 תִּפְלִין שֶׁל יָד שְׁלוֹ, כֶּסֶף תַּחְתּוֹן. וְזֶהוּ מַה שֶׁאָמַר
 עָלָיו הַנְּבִיא, (ירמיה י"ז) כֶּסֶף כְּבוֹד מְרוֹם מִרְאשׁוֹן.

אֲבָל מֵצַד עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, בְּקִשְׁר הַתְּפִלִּין
 נִקְשָׁר יֵצֵר הָרַע תַּחַת יֵצֵר הַטּוֹב כְּמוֹ עֶבֶד
 תַּחַת רַבּוֹ, בְּקוֹל הַתּוֹרָה, בְּקוֹל הַתְּפִלָּה, בְּקוֹל
 הַשּׁוֹפָר. קוֹל שְׁהוּא רוֹמֵ"ח אֱלֹיו, וְזֶה קוֹל הַשּׁוֹפָר,
 קוֹל הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, שְׁכָלוֹל מֵאֵשׁ מִים וְרוּחַ,
 שְׁתֵּם שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שְׁפָתֵם הִי"ו, ה' בְּאַבְרָהָם, י'
 בְּיִצְחָק. בְּכָל מְקוֹם ה' שְׁשׁוּלְטָת עַל י' - דִּין הוּא,
 וְזֶהוּ ה"י מֵאֱלֹהִים, וְלָכֵן (תהלים מז) עָלָה אֱלֹהִים
 בְּתְרוּעָה. ו' מִן וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, וְזֶה רוּחַ הַשּׁוֹפָר.
 שְׂכִינָה בְּלִי שָׁל כָּל הַשְּׁלֵשׁ, וְהוּא ה' מִן הַשּׁוֹפָר.

שְׁתֵּם עֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת, שְׁתֵּם קֶשֶׁר"ק קֶשֶׁ"ק קר"ק,
 מִתְּלַבְּשִׁים בָּהֶם ה"א יו"ד וְא"ו ה"א. שְׁכָל
 הָאוֹתִיּוֹת הֶלְלוּ (הו) דִּינִים לְצַדִּיקִים אֲחֵרִים
 וְלְרָשָׁעִים.

השלמה מההשמטות סימן יז

וְכָל הָאוֹתִיּוֹת הָאֵלוּ הֵן (דִּינִים) לְצַדִּיקִים אֲחֵרִים
 וְלְחַיִּבִּים, הֵן כְּשֶׁלְשָׁאוֹת וְרַמְחִים לְאִיבָרִים.
 תְּרוּעָה שְׁלֹשָׁת וּשְׁתֵּי תְרוּעוֹת בְּעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת,

וְהֵם אֶחָד מִן קִשְׁר"ק, וְשֵׁנִי מִן קִר"ק, וְהֵם הָעֲמוּד
הָאֶמְצָעִי.

וְלַמְדָּנוּ, צְדִיק כָּל אֶחָד הָעֲמוּד הָאֶמְצָעִי -
יִשְׂרָאֵל. שְׁלִישִׁיה לַתְּקִיעָה שֶׁל אֲבָרָהָם
רַחֲמִים פְּשׁוּטִים, וְלִשְׁבָרִים שֶׁל יִצְחָק דִּינִים
שׁוֹבְרִים אֶת הַלֵּב, שְׁשֻׁבְרִים לְשׁוֹן שְׁבִירָה הֵם, וְהוּ
שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת כג) [ו]שְׁבִיר תִּשְׁבֵּר מִצְבַּתִּיהֶם. צְדִיק
הוּא שְׁלִשְׁתָּה שְׁלִישִׁי מְמַצֵּעַ בֵּין צְבָאוֹת שְׁלוֹ שְׁתֵּי
שְׁפָתַיִם, תְּקִיעָה לְפָנֶיהָ וְתְּקִיעָה לְאַחֶרֶיהָ.

שְׁתֵּי חֲצוּצְרוֹת כֶּסֶף נִקְרְאוֹת כַּאֲשֶׁר נוֹטְלִים
מִרַחֲמִים שֶׁהוּא יָמִין. שְׁנַיִם כְּרוּבִים וְהֵב
נִקְרְאוּ מִצַּד הַגְּבוּרָה שְׁשָׁם כְּרוּבִים, וּפְנֵי שׁוֹר
מִהַשְּׂמַאל. וְכֹל הָעֶשֶׂר נִקְשָׁרִים בְּקִשְׁר אֶחָד שֶׁהוּא
סִימָן קִשְׁר"ר - תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה.

כְּנָגְדוֹ קִשְׁר שֶׁל תְּפִלִּין, וּבְאֵרוֹהוּ חֲכָמִים, הִרְאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה קִשְׁר שֶׁל תְּפִלִּין,
וְזֶה עֲמוּד הָאֶמְצָעִי, קִשְׁר שֶׁל שְׁלִשְׁתָּה הָאֲבוֹת
לְמַעַלָּה, וְצְדִיק קִשְׁר שֶׁל נִצְח"ח הו"ד יסו"ד. וְזֶהוּ

קָשֶׁר בְּתוֹךְ קָשֶׁר, חוֹתֶם בְּתוֹךְ חוֹתֶם, לְהִיּוֹת תִּיּוֹן
 שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁמוֹר מִכַּפְּנִים, וְכִּי הִלִּיחַ אֵין פְּחוֹת
 מִשְׁלֵשׁ בְּרִיכוֹת. וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בַּת יְחִידָה
 קְשׁוּרָה בְּאוֹת שִׁי"ן שֶׁל שַׁבָּת, הִיא אוֹת שֶׁל תְּפִלִּין
 קְשׁוּרָה בְּאוֹת שִׁי"ן שֶׁל הַתְּפִלִּין, שֶׁהִיא שְׁלֹשָׁה
 עָנָפִים שֶׁל הָאָבוֹת, וְזֶה אוֹתִיּוֹת י"ש שֶׁל שְׁד"י.
 נִשְׁאָרָה אוֹת דְּלִי"ת לְהִיּוֹת אֲרַבְּעָה בְּתֵי הַתְּפִלִּין.

בְּזֶה הַקָּשֶׁר נִקְשָׁר ש"ד בְּשִׁלְשֻׁלַת בְּקָשֶׁר שֶׁל
 הַתְּפִלִּין בְּזִמְנֵן שֶׁהוּא קָשׁוּר. אִם יִצְלִיחוּ
 אֵלוֹתַי, יִפְטַר עֲצָמוֹ מִשְׁלֵשְׁלָאוֹת הַמְּלָךְ, מִשׁוּם
 שֶׁתְּרוּעָה הִיא בִּדְעַת וְהִיא הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי, קָשֶׁר
 שֶׁל שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה, וְלֹא
 אָמַר שׁוֹמְעֵי. וּמִיֵּד שֶׁנִּקְשָׁר הַשְּׂמַאל בְּיָמִין, נִכְפָּה
 תְּדִין וּמִתְנַבְּרִים תְּרַחֲמִים.

וְהַקָּשֶׁר שֶׁל שְׁנֵיהֶם - דַּעַת. שִׁלְשֻׁלַת קְשׁוּרָה
 בְּתַקִּיעָה וּשְׂבָרִים. וְעַל זֶה פָּסַח הוּא
 יָמִין, רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא שְׂמַאל, הָעֲמוּד הָאֲמִצְעִי
 הוּא מִתַּן תּוֹרָה. וְאֵלוֹ שְׁבָעָה בְּשָׁבָעָה [וּשְׁבָעָה]

מוצקות, והם שכינה עליונה כלולה משבע ספירות. שכינה תחתונה בת שבע, והם ארבע עשרה. העמוד האמצעי כלול משניהם כ"ד - יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. וכל שבע מצד השכינה. והו שפתוב (תהלים קיט) שבע פיוס הללתיך. כנגדה עושים שבע הקפות.

סוף"ה יאהרונה"י, כ"ו ה"ס. והקדוש ברוך הוא לולב, והשכינה אתרוג. לולב דומה לגוף, ואתרוג דומה ללב. ובגוף יש שמונה עשרה חליות, לולב שמונה עשר נענועים של הלולב. ובנטילת הלולב שמונה עשר נענועים באנא ה', שמונה עשר נענועים בהודו לה', שמונה עשר נענועים בתחלה וסוף - ע"ב. להבריח בהם ע"ב ממנים שממנים על רוחות רעות ומללים רעים.

שבעת ימי הסכה - שבע ספירות. סכה - אמא עליונה שמסוככת עליהם. נסוף המים ונסוף תנין - מצד של ימין ושמאל, וחסג שמיני חג עצרת שכינה תחתונה, בת המלך והמלכה. אלה

מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמִעַדְם.
 לְצַפּוֹר שְׂמֵצֵפְצֵפִים לָהּ בְּנִיָּה בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה
 צִפְצוּפִים, וְהִיא רוֹבֶצֶת עֲלֵיהֶם. אַחַר שֶׁנִּגְדְּלוּ
 בְּנֵפֵיהֶם שָׁל בְּנִיָּה, עָפוּ כָלָם אַחַר אֲמָם.

צִיֵּד אַחַד הָיָה חָכָם, רָצָה לְצוּד אוֹתָם. מָה עָשָׂה
 הַצִּיֵּד? נָטַל אֶת הָאֵם שֶׁלָּהֶם וְקָשַׁר אוֹתָהּ,
 וְהִיא צוֹנַחַת בְּגִלְל בְּנִיָּה. שָׁמְעוּ הַבָּנִים קוֹלָהּ וַיִּרְדּוּ
 אֶצְלָהּ וְקָשְׁרוּ אוֹתָם. כְּמוֹ זֶה הָאֲמָא הָעֲלִיוֹנָה
 שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דברים כג) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֲפֹרָחִים אוֹ
 עַל הַבִּיציִים, וְאֵלוּ יִשְׂרָאֵל מְצַפְצָפִים אֵלֶיהָ בְּכַמָּה
 צִפְצוּפִים שָׁל תְּפִלוֹת וְכו': (עד כאן מהחשמטות)

הֵם כְּמוֹ שֶׁלְשֵׁלָאוֹת וְרִמָּחִים וְחֲרָבוֹת. תְּרוּעָה הִיא
 שֶׁלְשֵׁלָת. וְשִׁתֵּי תְרוּעוֹת יֵשׁ בְּעֶשְׂרָה שׁוֹפְרוֹת,
 וְהֵן אַחַת.

שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (דברים כג) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֲפֹרָחִים
 (אוֹ עַל הַבִּיציִים. וְהֵם). יִשְׂרָאֵל מְצַפְצָפִים לָהּ
 בְּכַמָּה צִפְצוּפֵי תְפִלָּה, וְהִיא לֹא רוֹצָה לְרַדֵּת
 אֵלֵיהֶם. מָה עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל? לוֹקְחִים אֶת הָאֲמָא,

שְׁהִיָּא שְׂכִינָה אֵלֵיהֶם, וְקוֹשְׁרִים אֹתָהּ בְּקֶשֶׁר שָׁל
 תְּפִלִּין, וּבְשִׁמְנֵיעִים לְקִרְיַת שְׁמַע, קוֹרְאִים בְּנִיָּה
 בְּשֵׁשׁ תְּבוֹת הַיְחֹד, שְׁהֵן (דברים ח) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה'
 אֵלֵהֵינוּ ה' אֶחָד. הֲרֵי הֵם יוֹרְדִים לְאֶמֶם וְקוֹשְׁרִים
 אֹתָם עִמָּה. וְזוֹהִי (ויקרא כג) אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם,
 שְׁהוּא עוֹנָתָהּ, כְּמוֹ מוֹעֲדֵי.

כֶּךָ כְּמוֹ זֶה מִצָּה, בְּהַ מְזֻמְנִים לְשִׁבְעַת יְמֵי הַפֶּסַח.
 מְזֻמְנִים אֶת שִׁבְעַת יְמֵי הַסֶּפֶה בְּשִׁבְעָה מִיָּנִים,
 שְׁהֵם לוֹלֵב וְאֶתְרוּג וְשִׁלְשָׁה הַדָּסִים וְשְׁנֵי בִדֵי
 עֲרֻבָה. שְׁבוּעוֹת קוֹרְאִים לָהֶם בַּתּוֹרָה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה
 יוֹם הַדִּין. כֹּל אֶחָד בְּמִינוֹ.

כֹּל מִי שִׁקְרָא כֹּל דְּרָגָה בְּמִינָהּ, יִתְקַיֵּם בּוֹ (ישעיה נח)
 אִזְ תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה. א"ז - שִׁבְעָה יְמֵי סְבוֹת,
 וְחַג שְׁמִינֵי עֶצְרַת. א"ז - מִצָּה, וְשִׁבְעָה יְמֵי הַפֶּסַח.
 א"ז - סֶפֶה, וְשִׁבְעָה מִיָּנֵי הַלוֹלֵב, שְׁהֵם שִׁלְשָׁה
 הַדָּסִים וְשְׁתֵי עֲרֻבוֹת, לוֹלֵב וְאֶתְרוּג. וְכֻלּוּלִים
 בְּאַרְבָּעָה. הֲרֵי אֶחָד עֶשֶׂר כְּחֻשְׁבוֹן ה"ו. וְצָרִיךְ
 לֵאמֹר הַלֵּל עֲלֵיהֶם, הַלְלוּיָהּ, לְהַשְׁלִים שֵׁם ה'.

וְצָרִיךְ לְהַעֲלוֹתָהּ בַּמַּחְשָׁבָה בְּאַרְבָּעָה מִיָּנִים, זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב (שיר השירים ז) אֲמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְּתָמָר.
 אֶעֱלֶה סִימֵן: אֶתְרוֹ"ג, עֶרְב־הַ, לוֹלֶ"ב, הַד־ס.
 וּמַחְשָׁבָה שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, נִשְׁלָם בָּהּ י"ד, כְּמוֹ י"ד
 בְּרָקִי יַד יָמִין, שְׁבֵה צָרִיךְ לְפַל הַלוֹלֶב. תְּרֵי מִתֵּן
 תּוֹרָה, שְׁבוּעוֹת, שְׁבָעָה בְּשִׁבְעָה - י"ד. בְּרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה י"ד בְּקוֹל הַשׁוֹפָר, וּבְעֶשֶׂר שׁוֹפְרוֹת, כְּמוֹ
 שְׁבַעֲרֵנוּ לְמַעַלְהָ.

בְּפֶסֶח הִיא שְׁכִינָה, י"ד הַגְּדוֹלָה מְצַד הַחֶסֶד.
 בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הִיא י"ד הַחֲזוֹקָה מְצַד
 הַגְּבוּרָה. בְּמִתֵּן תּוֹרָה י"ד רָמָה, מְצַד הָעֲמוּד
 הָאֲמֻצָּעִי. וְשִׁלְשׁ פְּעָמִים י"ד - מ"ב. וְשִׁלְשָׁה אָבוֹת
 שְׁתֵּלוּיִים מֵהֶם עוֹלִים אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה, בְּחַשְׁבוֹן
 יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
 יְמִלֹךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.